Poštarina plaćena u gotovu.

CIENA 4 KUNE BROJ 42

USTAŠA

VIESNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

U GLAVNOM USTAŠKOM STANU

USTAŠA

GOD. XIII. BROJ 42.

ZAGREB, 17. LISTOPADA 1943.

VJESTNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

USTAŠTVO — TEMELJ HRVATSKE OBSTOJNOSTI

Novo pokoljenje Hrvata mora biti ne samo hrvatsko, ne samo sposobno, nego mora biti i u podpunom smislu rieči ustaško. Jer Hrvata je i prije bilo, ali nije bilo ustaša, a dok nije bilo ustaša nije bilo ni hrvatske države. Kad u buduće ne bi bilo ustaša, ne bi bilo ni hrvatske države. Siguran sam, da ćete se vi pobrinuti da čitava mladež, čitava inteligencija bude u prvim redovima, a time će biti osigurana i vjekovna budućnost hrvatskom narodu i budućnost hrvatskoj državi.

*

U Ustaškom pokretu nema razlike izmedju staleža, nema razlika vjerskih, nas sve spaja samo dobro naroda, sigurnost i obstanak države. Spaja nas rad, spaja nas borba i spajaju nas Ustaška načela, u kojima je sažeto sve, što jedan narod uobće može sebi željeti, napose prema našim prilikama, što hrvatski narod može željeti i trebati za svoju nezavisnost.

Ja vas molim jednu stvar. Radi opažanja, koja imam občenito, a to je da se kod nas u Hrvatskoj, u hrvatskom narodu na žalost malo radi. Ona radinost, koja je kod nas postojala u zadnjih 23 godine balkanskog gospodstva jenjala je i zakržljala. No Ustaški pokret je dao radnu sposobnost na svim poljima hrvatskog naroda, pojačao ju je, to jest, da svaki čovjek u radu i u svom privatnom, i kao dužnostnik države i na radu opće narodnom, sada dade podpuni razvitak u sposobnostima, u živahnosti i odgovornosti rada. Danas, koliko ja primjećujem, ne damo niti 50 posto od onoga, što bismo svaki pojedinac i svi zajedno mogli dati. Dakle Ustaški pokret ima dužnost, da stanje u hrvatskom narodu preporodi u tom pravcu, da postane okretan i brz na poslu i da ono, što je u 23 godine omlohavilo i zahirilo, svojom živahnošću i svojih shvaćanjem dužnosti preporodi. Mladež organizirana ustaški u našim redovima, mora imati tu vrlinu, mora s njome rasti i izrasti. Onda će u samom narodu, u samom narodnom i državnom životu moći tek sve teći u redu.

*

Treba da ustaška misao, da ustaška ideja, da Ustaška načela prožmu čitav hrvatski narod, sve njegove slojeve, jer samo cieli narod bez razlike na staleže, cieli narod u svim krajevima i na svim područjima može, a tako i treba doprinieti sve što je potrebno, da se država podpuno sredi i izgradi. Treba da se čitav narod uskladi u svojem radu, u svojem svakodnevnem životu sa načelima i naukom Ustaškog pokreta. Za taj posao, za to postignuće, trebaju i apostoli, koji će u narodu raditi, koji će kroz narod, kroz svako selo, svaki gradić, pa i kroz svaku kuću proći, pronašati i sijati sjeme Ustaških načela, ustaškog rada, ustaške borbe i ustaškog života.

*

Ustaški pokret nije politička stranka u smislu političkih stranaka, kako smo ih bili naučeni gledati u prijašnje vrieme. Nije politička stranka niti po obliku niti po sadržaju, nego je jedan narodni pokret, pokret naroda, kao takvoga, koji dolazi do izražaja najprije u svojem najboljem dielu, to jest u onima, koji su spremni, koji su odlučni da u novo vrieme, u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, dadnu okosnicu, dadnu hrbtenicu i provedu sve što je najbitnije za održanje Nezavisne Države Hrvatske, za održanje i očuvanje osebujnosti hrvatskog naroda i da u život provedu nove misli, nove ideje, nove po obliku, a stare po sadržaju, jer ovo, što se sada provodi, ove misli za nas Hrvate nisu posve nove, nisu naučene i nisu primljene, jer naša prošlost i davna i nedavna, osim zadnjih 20 godina jest označena idejama i mislima, koje mi u život provadjamo. Vi znadete, da ono, što mi radimo nije ništa drugo u stvari nego provadjanje u život nauke i misli Ante Starčevića u narodnom pogledu, u družtvovnom pogledu misao i rad Stjepana Radića, koji je učitelj za seljačku misao i ideju. Mi, stvarajući Nezavisnu Državu Hrvatsku izpunili smo podpuno misao Ante Starčevića, čisto državopravnu. Mi imademo još jedan drugi dio, veliki dio njegove nauke sprovesti u život, a to je čistoća hrvatske misli, narodne i državopravne i čistoća hrvatske narodne osebujnosti, to jest u Hrvatskoj, u hrvatskom narodu mora umrieti za uviek i zadnja misao i zadnja klica bilo kakvog sporazuma izmedju hrvatske narodnosti s bilo kojom drugom narodnosti i mora izčeznuti za uviek način mišljenja, koji nije podpuno hrvatski, koji nije danas ustaški.

*

Ja sam medju svojim prijateljima stvorio Hrvatski oslobodilački ustaški pokret znajući, da politička sredstva, koja stoje narodu na razpolaganju pod beogradskom diktaturom ne mogu dovesti do izražaja volju naroda, a kamoli da bi mogli polučiti uspjeh za narodno oslobodjenje. Tu je mogao netko postati ministar, netko senator, netko je mogao postati državni odvjetnik, netko je mogao dobiti plaću i orden, ali hrvatski narod nije mogao svoje slobode tim putem dobiti.

IZ POGLAVNIKOVIH GOVORA

Oružje se mienja, ali se ne mienja naše junačko srdce!

»Sada je i naša vojska liepa« — izjavila je gospodja, koja je stajala u neposrednoj blizini na Jelačićevu trgu danas u jutro, kada se vršilo svečano otvorenje »Tjedna oružanih snaga«. Ovakav izljev oduševljenja i ponos gradjana Zagreba dolazi do izražaja na svakom koraku i svaki nepristrani promatrač mora priznati, da je Hrvatska kolievka jednog junačkog naroda.

Zastava se diže, s njome se dižu sve ruke prisutnih. Glasba svira svečano i veličanstveno državnu himnu. Vidi se svakome na licu, da mu je mila domovina i da je spoznao, da je »junačka zemlja mila«, vidi se, da smo vojnički narod, vidi se, koliko je istine u stihovima: »On ne žali krvce vrele, ni života svog«.

Svaki, koji poznaje hrvatsku prošlost, svakome je jasno, kada vidi, s kolikom ljubavlju su izkićeni izlozi po Zagrebu, da još ni iz daleka nije izcrpljen nikad ne presahli izvor hrvatske ljubavi i snage. Hrvatski vojnik, koji je već stekao slavu u prošlom, kao i u ovome ratu na svim bojištima Evrope, najbolji je jamac, da su temelji Nezavisne Države Hrvatske postavljeni za sve viekove. On je najbolje i najnovije oružje u rukama svojega Poglavnika, on zna sam, da se bori ne samo za sebe, već za svoju obitelj, za svoje ognjište i za svoj dom. On je sviestan, da poslije svakoga napora dolazi i čas odmora, dolazi čas razonode, čas vedrine i zadovoljstva. On je spoznao, da je to tako i u narodnom životu, a ne samo u vojničkom životu. Zato se vara svaki neprijatelj, koji je mislio i računao sa slabošću hrvatskog naroda, s njegovom neizdržljivošću. Ta kušnja može dolaziti samo izvana, ali ne iznutra.

Hrvat je sviestan svoje prošlosti, on ju nosi u sebi i ona mu je oslonac i pouka za budućnost.

Hrvatski je narod izvojevao nakon težke borbe svoju slobodu i svoju državu pod vodstvom svojega Poglavnika. Naši neprijatelji bacili su se odmah po osnutku Nezavisne Države Hrvatske, po osnutku naših oružanih snaga kao jastrebovi na svoj plien. Oni su mislili ugušiti nas još prije, nego dobijemo zraka. Po dobro smišljenom planu, vodeći računa o našim slabostima i o našim nedostatcima, koji su bili tu, jer se još nismo bili pravo učvrstili, a služeći se najmodernijim tehničkim sredstvima proti još onda golorukom hrvatskom narodu mislili su, da će im to uspjeti.

Svim silama proradila je paklena kuhinja angloameričke promičbe, kojoj je dala svojim lažima potrebne mirodije crvena Moskva. Računalo se s uspjehom u najkraće vrieme. No hrvatski narod i njegov vojnik nisu se borili samo u domovini i za nju, već su nastupili i kao braniči velike evropske zajednice. Niti sva proročanstva, niti parole, pa makar bile ne znam kako zanimljive, nisu mogle uvjeriti hrvatski narod, da njegova sreća leži izvan ove njegove države. Hrvat nije mogao, a niti ne će zamieniti baštinu njegovih djedova za bilo kakova varava obećanja neprijatelja njegove državnosti. Osobito ne za obećanja i za sladke rieči, koje su popraćene divljačkim razaranjem hrvatske narodne i državne imovine, a koja i odviše jasno govore o tome, da se ne radi ovdje na našem tlu o nekoj ideoložkoj borbi dviju svjetovnih nazora, kako bi to željeli na svakom koraku prikazati tobožnji »oslobodioci«. Na ovome području, kao i u drugim državama i kod drugih naroda postojale su stranke. Poviest ipak ne pamti, da bi borba raznih nazora, raznih stranaka u jednom te istom narodu bila slična onoj partizanskog krvoločtva i divljačtva. Gdje god im se pruži prilika za to, t. j. gdjegod ne postoji hrvatski vojnik, a oni se mogu po noći kriomice prišuljati i bezobzirno uništavati, ubijati starce, žene i nevinu djecu, oni to čine bez obzira. Ova nas okolnost upućuje najjače na to, da ovakovu borbu može voditi samo neprijatelj, brutalni neprijatelj, onaj neprijatelj, koji bez obzira pali i harači danas po europskim gradovima, nastojeći bez ikakvog vojničkog ponosa, bez vitežtva onemogućiti svojega protivnika za daljnju borbu. Kad se pripovieda o jezovitim prizorima, koji su prouzročeni angloameričkim napadajem iz zraka, bacanjem sumpornih bomba na civilno pučanstvo evropskih gradova, onda se to može samo uzporediti s prikazima, koji se često puta noću odigraju na ovom području, a koje počinjaju na najzvjerskiji način t. zv. oslobodioci.

Znamo samo to, naša nam unutrašnjost to govori, da kad bi ti partizanski oslobodioci, koje priznaje kao svoje suborce i sam London, kad bi oni bili doista Hrvati i kad bi se vodila borba uistinu samo za Hrvatsku, a ne za imperialističke ciljeve Londona ili Moskve, znamo i to da se ne bi ovako razlikovali po paroli. Dok mi kažemo »naš bieli Zagreb«, oni kliču tudjoj crvenoj Moskvi. Dok mi kličemo našoj Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, nailazimo svagdje, gdje su oni bili, pa makar i preko noći, na nama tudje nadpise: »Neka živi Sovjetski savez«.

Iz ovih činjenica vidimo najbolje, da se u redovima tih partizanskih četa kupe najmanje Hrvati, a najviše oni — tudjinci i stranci — koji mrze ne samo sve, što je hrvatsko, nego i sve što je evropsko.

Zato je svaki od nas u ovim danima veseo i ponosan, što nosi odoru hrvatskog vojnika i što u našim srdcima struji krv ustaška, struji krv hrvatska, koja kriči na prošle zločine i nedjela neprijatelja, krv, koja se daje za slobodu, za budućnost hrvatskog naroda i Nezavisne Države Hrvatske. Mi ćemo na našem odredjenom mjestu i stajalištu uztrajati do konca i izpuniti svetu dužnost do kraja, ne dajući, da razbojnički bodež, koji nam neprijatelj hoće iza busija zadati, uništi sve ovo, što je tolikom mukom i žrtvama stečeno. To tim više, što smo mi hrvatski vojnici prepoznali pravog našeg neprijatelja i odkrili njegove namjere, koje idu za tim, da se ovaj prostor — baš Hrvatska — pretvori u ratište. Što znamo, da taj neprijatelj, angloameričko-sovjetski imperializam vodi borbu protiv hrvatskog naroda, jer znamo da smo se odlučili za pravednu stvar velike evropske zajednice i jer znamo da je ova borba odsudna za hrvatski narod kao i za evropsku uljudbu.

Mi nastavljamo borbu do konačne pobjede i vodit ćemo je s onim oružjem, koje nam bude na razpolaganju stajalo, ali znamo to da će u toj borbi odlučiti ne samo oružje, nego i srdce našega vojnika, koji je svome narodu ponos i obrana.

JOSIP MRMIĆ,
dopukovnik.

OBAVIEST

Redovitu izvedbu na krugovalu za vojnike daje Odgojni odjel svaki dan u 18 sati.

HRVATSKA VOJSKA - JAMSTVO I SIGURNOST
Hrvatskog naroda i Nezavisne Države Hrvatske

Otvarajući Tjedan hrvatskih oružanih snaga, održao je ministar i zapovjednik oružanih snaga general Navratil preko Državne krugovalne postaje sliedeći govor:

»Hrvati! Hrvatski borci!

Oružana snaga svake države uviek je bila temelj njene sigurnosti i izvrstno jamstvo državne i narodne slobode i nezavisnosti.

Vojska ima težku ali častnu zadaću: da brani Domovinu od vanjskih i unutarnjih neprijatelja.

Vojsci se za to posvećuje posebna pažnja, jer o njenoj moći, izobrazbi, naoružanju i moralu ovisi, da li će moći svladati sve prepreke i izvršiti svoj zadatak. Samo hrabra i poletna vojska, sviestna svoje visoke zadaće, može osigurati svome narodu i Domovini mir i slobodu, nezavisnost i razvitak.

Mi Hrvati od davnine smo vojnički narod. Već u vrieme, kad su naši predji, prije više stoljeća, došli u ove krajeve današnje naše Domovine, Hrvati su sebi mačem prokrčili put i krvlju natopili ove krajeve, boreći se za svoju samostalnost i slobodu.

I kasnije su Hrvati neprekidno bili u borbi.

Vojnička moć prvog hrvatskog okrunjenog kralja i sila Krešimira Velikog i drugih hrvatskih vladara, zatim ponosne naše galije, koje su gospodarile Jadranom, pa tragičan odpor posljednjeg hrvatskog kralja na Crnom Gvozdu — svjedoče o vojničkoj moći Hrvata već u rane dane hrvatske državnosti, i govore o Hrvatu junaku, vojniku i borcu.

Pa i onda kad smo bili izgubili svoju državnu samostalnost, Hrvati se opet bore na mnogim bojištima Evrope, odlučno, u prvim redovima — uviek s istim geslom: pobiediti ili poginuti, mužki i častno.

To se do današnjeg dana nije promienilo. Mienjao se je način borbe, mienjalo se oružje, mienjale su se prilike, ali jedno je ostalo uviek i vječno i isto: junačko, vjerno i pošteno hrvatsko srdce, plemenita, velika i vitežka hrvatska duša.

Danas, kad se nalazimo na prekretnici vjekova, i na pragu novih vremena, kad se odlučuje o sudbini država i kontinenata — Hrvati su opet na braniku svoje Domovine, u borbi za svoj obstanak i sretnu budućnost svoga naroda.

Ta je borba težka i puna samopriegora, puna tegoba i napora, ali je ona ujedno i izvrstan izpit naše životne snage i izdržljivosti. Na nama je da napregnemo sve svoje sile i da iz te borbe izadjemo kao pobjednici, kako je to bivalo stoljećima do danas.

Danas moramo upregnuti u toliko više, što se borimo za svoju državu, za svoju obstojnost i slobodu.

Današnja naša vojska je narodna vojska. Nju sačinjavaju samo Hrvati, sinovi našeg naroda, koji su odmah poslije oslobodjenja 10. travnja 1941. pohrlili pod hrvatsku zastavu i stavili se Domovini na razpolaganje. Od toga dana pa do danas naši se sinovi bore rame uz rame sa svojom velikom saveznicom Njemačkom, za bolji i pravedniji poredak, za svoje mjesto pod suncem.

Boreći se po dalekim poljanama iztočnog bojišta i po našim gorama i gudurama, po svakom vremenu, bez sna i odmora, — naši su borci dali bezbroj dokaza neuzporediva junačtva, požrtvovnosti i ljubavi za Poglavnika i dragu Domovinu Hrvatsku. S dubokim poštovanjem klanjamo se pred veličinom žrtve naših junaka, znanih i neznanih, koji su s osmjehom na ustnama pali i položili svoje živote za slobodu i dobrobit Domovine, ostavivši svoje kosti daleko od svojih domova. Njihov primjer neka nam označi pravac našega djelovanja. Ostajemo sviestni značenja rieči hrvatskog pjesnika i junaka: »Navik on živi, ki zgine pošteno!«

Imajući pred očima te svietle primjere i vjekovnu predaju naših otaca, ne želimo i ne ćemo baštinu svojih djedova ni uz koju cienu zamieniti za bilo kakva varava obećanja lažne promičbe, koja je sebi postavila pakleni cilj duhovnog i tvarnog razaranja vriednota našeg života, a u svojim zadnjim namjerama uništavanje hrvatskog naroda i prostora, na kojem živi.

Vojnici! Oči cielog hrvatskog naroda uprte su u vas. Sviest o povjerenju, koje vam poklanja hrvatski narod, neka pojača naš odpor i našu pripravnost za najveće žrtve u korist narodne zajednice. Potežkoće i izkušenja mogu prolazno djelovati na naš odpor, ali praiskonska životna snaga našega naroda savladat će sve potežkoće i slomit će svaki odpor. Onaj, tko umije »mrieti« kao hrvatski borac, ne može biti pobiedjen! Ugledajmo se u našeg Poglavnika, prvoga borca za slobodu! Slušajmo Njegove zapoviedi, sviestni, da je svaka Njegova misao posvećena dobru ciele Domovine! Činimo to u nepokolebljivoj vjeri u sretnu budućnost naše drage Domovine!

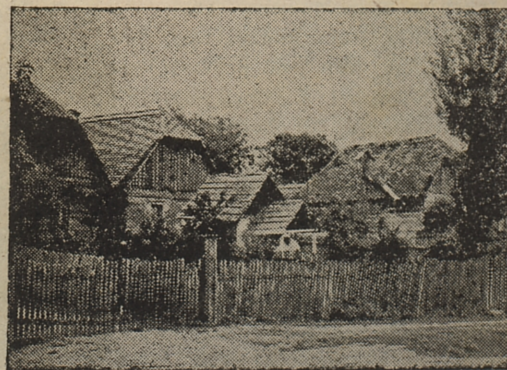
Proživljujući sadanja velika i težka vremena, moramo biti sviestni, da velika sadašnjica traži i velike ljude — u prvom redu borce, junake. Pripadnici oružanih snaga prvi su pozvani, da se u ovoj divovskoj borbi požrtvovno i nesebično ponesu u obrani naše slobode i naših ideala.

Dokažimo svietu, da smo valjani potomci svojih predaka! Uvjeren sam, da će hrvatski borac i ovoga puta djelima potvrditi vjekovni zavjet hrvatskoga naroda: »Sve za slobodu, a slobodu ni za koje blago svieta!«

Uvjeren sam, da će hrvatski borac — prožet istinom, da ni jedna žrtva nije prevelika, kad se daje za Domovinu — izpuniti u cielosti svoju dužnost i potvrditi rieči svoga Vrhovnog zapovjednika — svoga Poglavnika — da je svaki Hrvat vojnik i da će biti i ostati vojnik, jer nam to leži u prošlosti, jer nam to leži u krvi.

Hrvatski će borac u ovome času izvršiti svoju dužnost, to više što se radi o sudbini i budućnosti našega naroda i naše Nezavisne Države Hrvatske!

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!«

POGLED ŠIROM SVIETA

BOJIŠTE × NOVINSTVO × KRUGOVAL

Prema izvještajima njemačkog, kao i boljševičkog vojnog vodstva na iztoku je došlo do jenjavanja boljševičkih ofenziva, i to upravo na jednom od najvažnijih područja iztočnog bojišta: na srednjem odsjeku Dnjepra. Boljševici kao i Angloamerikanci nastoje taj zastoj protumačiti kišnim razdobljem, koje da već započinje na ovom području, ali taj razlog ne stoji, jer, kako njemački vojnički krugovi izvješćuju, na južnom dielu tog područja kišnog razdoblja još nije nastupilo, a sjevernije, gdje su u posljednje vrieme pale veće kiše, vrieme se je opet popravilo toliko, da su ceste opet suhe i čvrste. Razlog ovog zastoja mora dakle biti neki drugi. Da kiše nisu razlog ovog zastoja, vidi se najočitije u prostoru Zaporožje — Melitopol — Kirilovka, gdje je stvarno neuspjela jaka boljševička ofenziva, u koju su bacili vrlo jake snage. Tu su boljševičke čete doživjele naprosto poraz. Posljedice tog njihovog neuspjeha opažuju se sada na svoj južnoj fronti.

Nove velike navale pokušavaju boljševici na odsjeku, koji je već prije bio mnogo spominjavan u ratnim izvještajima: u području Velikije Luki. U tim svojim navalama Sovjeti su išli za prodorom njemačke fronte, koji bi im prodor imao otvoriti put prema granicama sjevernih Baltičkih zemalja. Već prve dane borba Sovjeti su na ovom području pretrpjeli takodjer težke gubitke, osobito na oklopljenim kolima, tako da su bili prisiljeni provesti preustrojenja i nadopunjenja svojih skupina. U obće se na svim odsjecima iztočnog bojišta opaža, da su Sovjeti, uslied velikih gubitaka u težkim dugotrajnim borbama, prisiljeni provesti velika preustrojavanja i koliko im je to moguće, nadopune svojih snaga.

Na južnom talijanskom bojištu opažaju se znatna pojačanja na iztočnom angloameričkom krilu. Težko je reći, što namjerava učiniti general feldmaršal von Esseneringe, koji operira na ovom području, ali jedno treba spomenuti: da su se i Niemci na tom krilu pojačali. Medjutim, sigurno jedna se njemačka snaga nalazi u sjevernoj Italiji, gdje se položaj sve više ustaljuje i izgradjuje. Ovu činjenicu stalno podvlače i angloamerički vojni stručnjaci i glavnu svoju pažnju okreću prema ovom odsjeku. Na južnom bojištu glavni teret borbe preuzimlje sada na sebe desno angloameričko krilo generala Montgomerya, koje se nalazi na pogodnijem tlu iztočne južnotalijanske ravnice.

I u angloameričkim i njemačkim ratnim izvještajima govori se o njemačkom zauzeću otoka Kosa u Egejskom moru. Budući da je Egejsko more vrlo važno u vojničkom pogledu, ovaj njemački uspjeh, za koji se Angloamerikanci boje da će proširiti i na susjedne otoke, vrlo je značajan.

»ČEHOSLOVAČKI MINISTAR VANJSKIH POSLOVA GOVORI«...

U oči židovske nove godine, 29. rujna, govorio je na londonskom krugovalu tako zvani ministar vanjskih poslova propale Čehoslovačke republike Jan Masaryk. U svom govoru pozvao je taj ministar »čehoslovački narod«, dakle Čehe i Slovake, da pomažu židovima što više mogu. U toku svog govora rekao je: »Početak je bio antisemitizam (protužidovstvo) a svršetak je svjetski rat.« Iz toga taj »ministar« izvodi da treba što više pomagati židove; možda zato da bi opet jednog dana narodi morali podići se na obranu protiv židovstva i da bi opet došlo do novoga rata! Uostalom, i češki i slovački narod vjerojatno imadu drugih briga, za njihov obstanak mnogo važnijih, nego što je pomaganje židova.

MRTVI PROSTOR

U jednoj svojoj obaviesti iz Moskve englezka novinska služba »Reuter« javlja da Niemci premda se povlače iz bogatih ukrajinskih ravnica, ostavljaju iza sebe mrtvi prostor, u kome čak ni ptice ne mogu ostati na životu. Ovo je svakako značajna viest, jer nam najbolje pokazuje, u kakvom će području ruske čete morati dočekati zimu. Dok su se prošlih zima sovjetske čete povlačile sve dalje u svoje izgradjene postave, a osovinske čete ostajale na prostoru, koji su boljševici uzmičući pustošili i uništavali, sad se dogadja obratno: Rusi se sve više udaljuju od svojih obskrbnih središta, a njemačke čete su svojima sve bliže, ruske obskrbne pošiljke će sve teže dolaziti, a njemačke sve lakše, ruske čete će dočekati zimu »u mrtvom prostoru«, u kojem čak ni ptice ne mogu ostati na životu, kako sami kažu, a njemačke čete će imati dobro i sustavno izgradjena skloništa.

SASTANAK EISENHOWER — BADOGLIO

29. rujna sastali su se na palubi ratnog broda u Malti general Eisenhower i maršal Badoglio. Eisenhowera su na tom sastanku pratile ove osobe: general Alexander, drugi glavni zapovjednik, admiral Cunningham, pomorski vrhovni zapovjednik na Sredozemnom moru, vojskovodja zrakoplovstva Tedder, vrhovni zapovjednik zračnih snaga na sredozemnom ratištu, Harold Macmillan, englezki ministar u Sjevernoj Africi, te Murphy, ministar Sjedinjenih Država u Sjevernoj Africi. Službena izjava javlja, da je glavni predmet razgovora bio pitanje, »kako da se učini što uspješniji talijanski vojnički napor protiv zajedničkog neprijatelja«.

JEDNA ZANIMLJIVA VIEST

Prema viestima londonskog krugovala Staljin sprema »veliku unutarnju kampanju«, da sovjetski narod dade sve od sebe, kako bi se što bolje spremile ruske armije za zimsku ofenzivu. Ova viest je vrlo značajna. Prima toj viesti ruska državna skladišta su se toliko izcrpila, da sad treba sam narod dati sve od sebe, da bi se vojska mogla dalje opremati. Ali u Rusiji narod nema ništa, tamo je sve bogatstvo zemlje podržavljeno, tamo je sve, što ruski narod ima i što je mogao dati — u državnim skladištima. U Rusiji nema posebničkog vlastničtva kao u Europi. Zato Rusija, ako izcrpi svoja skladišta više ih ničim ne može napuniti, jer nitko osim države ništa ne posjeduje.

»ČEHOSLOVAČKA I SOVJETSKA RUSIJA«

Kako javlja »Reuter« iz Londona, na sastanku od 24. rujna, »čehoslovačka izbjeglička vlada« je odlučila nastaviti bez ikakovih promjena svoju politiku u korist zaključenja ugovora o medjusobnoj pomoći sa Sovjetskom Rusijom. — Dakle, dvostruk poraz. S jedne strane poraz za Englezku, koja mora Čehoslovačku prepustiti Sovjetskoj Rusiji kao njezino »interesno područje«, s druge strane novi poraz »čehoslovačke izbjegličke vlade«, skojom se na ovaj način Englezka i Sovjetska Rusija gomboju kao loptom.

SUDBINA NAPULJA

Prema izvještaju savezničkog glavnog stana u sjevernoj Africi, talijanski grad Napulj tako je bombardiran od angloamerikanskih zrakoplova, da je »razorena ili grdno oštećena svaka šesta kuća u gradu«. Dućani u gradu su prazni, razrušen je kanalizacioni sustav, uslied čega prieti gradu zaraza, razoren je vodovod i električna centrala, strojevi i zgrade, koje su priskrbljavale sredstva za život stanovnika grada su medju ruševinama. Grad je poštedjen samo još od jednoga — kaže ovaj izvještaj — od kuge.

SOVJETI SE NISU NIKAKO MOGLI ODLUČITI...

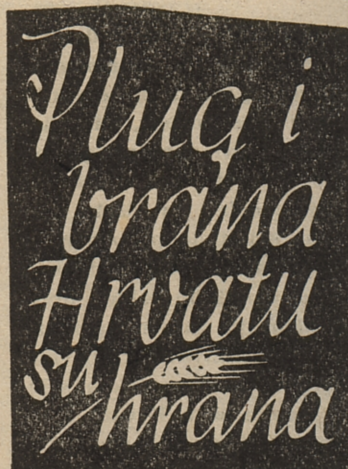
Već je dosta davno tome, što se je angloamerikanska promičba stala razmetati velikim objavama da će »svakako doći do skorog sastanka izmedju Churchilla, Roosevelta i Staljina«. Na tom sastanku da će pasti odluke važne za izhod rata i sudbinu svieta. Medjutim Staljin je na takove glasove uporno šutio i kad se je najviše očekivalo taj sastanak — za nedavnog susreta Churchilla i Roosevelta u Quebecu — službena ruska novinska služba »Tass« javila je da Staljin ne će doći na taj sastanak, »jer naprosto nije pozvan«, a druga jedna viest je potekla iz dobro upućenih krugova, prema kojoj viesti je Staljin Angloamerikancima odgovorio, da se on nema zapravo radi čega sastajati s Churchillom i Rooseveltom, jer oni već znadu njegove zahtjeve. Kad je bilo očito da do tog sastanka ne će tako jednostavno doći, odlučeno je da se »predbježno sastanu englezki, američki i ruski ministar vanjskih poslova, koji će obaviti pripreme za sastanak svojih vrhovnih šefova«. Medjutim i kod tog sastanka izkrsavaju velike potežkoće. Najprije mjesto sastanka. Englezka je već od početka tražila da se taj sastanak održi negdje na njezinom otoku ili u Americi. Razlog tog njezinog zahtjeva je taj, što se prema mjestu, na kojem će se sastanak održati svakako očituje, koja se od sila o kojima je rieč smatra uglednijom. S druge strane Englezi bi u svojim zahtjevima svakako bili sigurniji kad bi se o tim zahtjevima razpravljalo negdje na njihovu području. Kao jedan od važnih razloga, da bi se taj sastanak održao svakako u Englezkoj ili Americi a ne u Sovjetskoj Rusiji, spominjalo se da je američki ministar vanjskih poslova, kao starac, koji je prevalio već sedamdeset i dvie godine, »prestar za tako naporno putovanje«. Medjutim, kako kaže »Reuter«: »Sovjeti se nisu nikako mogli odlučiti, da pristanu na misao, da se trojna konferencija ministara vanjskih poslova održi u Londonu. Na to je ministarstvo vanjskih poslova pristalo, da se sastanak održi u Moskvi.«

Zašto hoće Staljin da se taj sastanak bezuvjetno održi baš u Moskvi? Svakako, najprije da malo lupi u ponos Angloamerikanaca, koji tako dugo ostaju gluhi na sve ruske prigovore o njihovoj nemarnosti i mrtvilu u vodjenju rata. Drugo, Staljin je bez sumnje svog ministra vanjskih poslova spremio za vrlo ozbiljan razgovor s ostalima, pa zato hoće da ih ima pred sobom, u svojoj prestolnici. Švicarski list »Basler Nachrichten« čak ide tako daleko, da tvrdi, da će se na tom sastanku odlučiti, »hoće li Sovjetska Rusija, Englezka i Amerika i dalje ići zajedno, ili će se njihovi putevi (koji se toliko medju sobom razlikuju), konačno posve razići.

I u Englezkoj i Americi govori se vrlo ozbiljno o tom sastanku. Ravnatelj englezke smotre »Nineteenth Century and After« piše na primjer tim povodom ovako o englezkoj vanjskoj politici:

»Velika Britanija nema u Evropi stalnih neprijatelja, jer se nijedan njen životni probitak ne sukobljuje s bilo kojom kontinentalnom silom. Naprotiv, jedini joj je neprijatelj ona sila, koja pokušava zagospodariti Evropom. Protiv toga neprijatelja mora se Velika Britanija naoružati i tražiti saveznike. Kako se njeni neprijatelji mienjaju, mienjaju se i saveznici.«

U daljnjem dielu ovog članka kaže se sliedeće: »Postoji politika, koju zastupa »Times«, a ide za podjelom Evrope u dva

interesna područja: jedno zapadno, koje bi pripalo Angloamerikancima, a drugo iztočno, koje bi dobio Sovjetski Savez. Ova se politika ne može pomiriti s postojanjem Evrope kao jedinstvenog organizma. Ne može se pomiriti ni s evropskom ravnotežom, a prema tome ni sa sigurnošću britanskog imperija, jer bi iztočna Evropa uključila cjelokupni veleobrt središta kontinenta i iztočnog Sredozemlja. Onaj, tko vlada iztočnom Evropom, vlada cielom Evropom. Ako bi Velika Britanija odustala od iztočne Evrope, napustila bi cielu Evropu. Takva bi politika dovela do osamljenosti Velike Britanije, razorila bi britanski položaj na Prednjem i Srednjem Iztoku, izručila Balkan i Dardanele vlasti jedne velike sile, a to bi značilo kraj britanske dominacije na Sredozemnom moru. Ova bi politika izolirala Tursku, uništila britanski utjecaj u Iraku i Iranu i ugrozila sigurnost Indije i Perzijskog zaliva.«

U Americi i Moskvi ovaj je članak pobudio veliku pozornost i tumači se da je uperen protiv Sovjetske Rusije. To medjutim nije jedini glas, koji pokazuje zabrinutost i napetost izmedju Sovjetske Rusije i Angloamerikanaca. Vjerojatno skora budućnost će pokazati, kako će se sve to rješiti. Ili će možda opet najškakljivija pitanja ostati nerješena? Sve bi se to imalo skoro vidjeti; navodno sredinom ovog mjeseca.

Rakovica — znamen naše borbe

Hrvatski je narod državotvorni narod. Taj se momenat u narodnoj sviesti proteže kroz čitavu našu poviest, od našeg dolazka u ovu današnju postojbinu. Već vrlo rano, u desetom stoljeću dolazi ta visoko razvijena sviest do podpunog izražaja, kada Hrvati davno prije većine današnjih velikih država stvaraju zasebno državno tielo, Tomislavovu kraljevinu. Uzporedo sa državničkom sviesti razvija se u Hrvata i velika težnja za slobodom. Ako uzmemo u obzir da su Hrvati došli ovamo kao vojnički organizirani narod postaje nam to posve jasno, jer su uviek vojnici oni koji pri očuvanju ili zadobivanju slobode najviše žrtvuju, pa je stoga i najviše ciene.

Hrvatski revolucionalac **Eugen Kvaternik**

Hrvati su imali ne samo visoko razvijenu državotvornu sviest, nego i sposobnosti da stvorenu državu učvrste i ojačaju. Za to su nam svjedoci samí suvremenici hrvatskih kraljeva, koji su u doba najvećih previranja znali osigurati svome narodu prvenstvo u ovom dielu Evrope. Sjetimo se samo pobjeda nad Mletčanima, Bugarima i svim onima, koji su pokušali dirati u zemlju Hrvata.

1102. Jedna od najmračnijih točaka u cieloj hrvatskoj poviesti. Hrvati gube svojom neslogom svoju narodnu državu i dolaze u sklop tudjega državnog tiela. Pa ipak i u tu zajednicu ulaze Hrvati kao slobodni narod. Ali tudjin odkida komad po komad sa velike pergamene hrvatskih prava i sloboština.

Dolaze duga stoljeća, u kojima se prave svi pokušaji da se zatre u hrvatskom narodu svaki osjećaj narodnosti. Narod se žilavo odupire tim nastojanjima tudjina, ali malo po malo uciepljuje se pojedincima u krv robska, služinska krv. Stvara se rod ljudi, koji su bliži tudjinu nego svome narodu. Za Hrvatsku je to pretežka kušnja, jer njezino vodstvo prelazi u ruke ljudi meke kičme, koji su bili spremni na bilo kakva obećanja i polovična rješenja da bi mogli zadržati svoj nepomućeni mir i — položaje. To stanje nalazi svoj vrhunac polovicom devetnaestog stoljeća, kada Hrvatska sva izmučena u svom graničarskom poslanju živi u magluštini kompromisa i nagodbi sa bezobzirnim tudjincima.

Tada se u to vrieme vladavine ljudi robske ćudi, preobilja programa, koji ipak nisu bili spremni ni na kakvu žrtvu pojavljuje on, Eugen I. Pojavljuje se pravi odvjetak slavnih i junačkih hrvatskih kraljeva i vitezova, on, Kvaternik, koji je prvi shvatio svu veličinu Duvanjskog polja i svu strahotu sa Gvozda, koji je sakupio u sebi sve hrvatske pobjede i poraze, svu slavu i sramotu, da prekine već jednom sa time. Zabacuje sve zakučaste i neizvjestne programe i postavlja sa Starčevićem jednostavno geslo: Bog i Hrvati, jedini program: nezavisna hrvatska Država.

On nalazi rješenje kako da se izravna upitnik našeg višestoljetnog lutanja, i nasuprot tadašnjih naših političara, koji su tražili svoje iživljavanje u nagodbama i kompromisima, on postavlja dogmu, da se sloboda ne poklanja. Nju treba krvlju i žrtvama zadobiti. On prvi jasno opaža da je jedino izpravno rješenje hrvatskog pitanja samostalna Država, a jedini put do slobode Ustanak.

On ne preže ni pred kakvim zaprekama da svoju zamisao provede u djelo. Prvi sin domovine prisiljen je tri puta bježati iz nje kao izdajica i zločinac. Po svim evropskim dvorovima moli pomoć za svoju izpaćenu domovinu, ali nezahvalna Evropa ne čuje. Trinaest godina luta on izvan domovine, gledajući kako sudbina potapa sve njegove ladje. No Kvaternik ne popušta ni onda kada mu propadaju sve nade i izgledi, a on sam se potuca gladan i prezren, prognan iz domovine, kojoj je posvetio sve, pa i sam život. U njemu tada sve više sazrieva saznanje da se sloboda ne dobiva. On nam time pokazuje jedini pravi put, i zato nam je sveta svaka kaplja njekove krvi.

No hrvatski narod spava, uspavan od svojih nesavjestnih vodja, koji su znali da se mogu održati samo na uzglavlju svoga naroda. Trebalo je narod probuditi. Na Gvozdu smo morali izgubiti slobodu da uvidimo njenu pravu vriednost. Kvaternik je trebao poći u Rakovicu, da nam svojom žrtvom pokaže put slobode.

Kvaternik se nije skanjivao. On je pošao.

U Rakovici je prije sedam desetljeća doživjela poraz buna Kvaternikova. No Rakovica nije mjesto našeg poraza. To je mjesto naše najsjajnije pobjede, naša prekretnica i putokaz. Hrvati su se prenuli na taj krvavi memento malodušnicima i onima, koji su kolebali. Shvatili su, da im nitko ne će pomoći, ako si ne pomognu sami. To je bio prvi čin ustaške borbe, koja je nakon sedam desetljeća postigla svoj cilj. U ostvarenju Nezavisne Države Hrvatske ona je našla potvrdu svojih prezanja. U slobodnoj Državi su se utjelovila državotvorna vjekovna stremljenja naroda, koji je već jednom u davnoj prošlosti svoju državu stvorio i izgradio, ali je neslogom izgubio.

Rakovica je bila i ostat će simbol ustaške borbe, a mit njezin ostat će čuvar naše nezavisnosti.

Pismohrana Ustaškog pokreta

KOMUNIZAM PROTIV VJERE

Još je davno »drug« Lunačarski, potomak krivonose rase i nekadašnji komesar prosvjete SSSR, bezbožnik i pristaša historičkog materializma, bjesomučno vikao: »Sve vjere su otrov! Treba navjestiti rat do iztrage svakoj vjeri! Naša je dužnost porušiti svaku vjeru i svaki moral!«

Boljševici nisu samo stali na prietnji, oni su uzeli u dužnost da to sve provedu i u djelo. Proglasivši vjeru »opijumom« za narod, iztočnjački barbarski boljševizam iznosio je protiv vjere, dakako u prvom redu katoličke, smatrajući je najviše opasnom, bezočne laži, strašne poruge i nečuvene klevete. U tom su najviše učinili dnevnik »Bezbožnik« i crvene ilustrirane smotre, koje su izlazile u milijunskim primjercima i bile proturivane po svim djelovima Rusije, najviše medju mladeži. Paklenska protivjerska promičba bila je poplavila svu Rusiju, a svaki vjerski život i manifestacija najstrože zabranjeni.

Počeli su zatvarati crkve, vjerske škole, progoniti vjernike, ubijati svećenike. Tko nije bio sretan da dobije tane u zatiljak, bio je odveden u Sibiriju, a koncentracione logore. Rusija je postala mučilište!

Švedski pastor Poels objavio je u jednom švedskom listu pismo s putovanja po baltičkim zemljama nakon oslobodjenja ovih zemalja od crvenog terora. Pismo je upravio nadbiskupu canterbiryjskom u kojem kaže:

— »Moja je dužnost da obaviestim vas i čitav sviet o tvrdokornosti, kojom su sovjetski satrapi mučili pučanstvo ovih zemalja. Tamo su s osobitom bjesnoćom i djavolskom zlobom proganjali vjerne kršćane, a u prvom redu svećenike. Stotine tisuća nevine djece i tisuće svećenika, mučeni su baš od onog režima, za koji vi sada molite. Niti jedan kršćanin, niti jedan pametan čovjek, ne može opravdati vašu moralnu pomoć krvnicima SSSR.«

One crkve koje nisu bile porušene, bile su pretvorene u vojarne, zatvore, slikokaze, plesne dvorane, javna skladišta i t. d. Dakako, da su prije toga bile do temelja opljačkane. Na komunističkom jeziku ta se je pljačka nazivala »konfiskacija crkvenog blaga«.

Odlučni prosvjedi poglavara svih kršćanskih crkava u Europi ostali su bezuspješni. — Poglavar katoličke crkve digao je svoj glas, osudio komunizam nazvavši ga »kugom«, ali ruski su boljševici na to samo pojačali svoje grdnje, poruge, kletve i progone. Rusija je pretvorena u pakao!

Poznato je i što je sve bezbožni komunizam počinio za vrieme vjerskih progona u Mexiku kao i za vrieme gradjanskog rata u Španjolskoj. Na tisuće uništenih crkava, ubijenih svećenika, strieljenih vjernika!

Komunisti nisu nikad osjetili u sebi duh vjere, oni nemaju ništa ni s kršćanstvom ni kršćanskom kulturom europskih naroda. Oni su najljući protivnik i zakleti neprijatelj svega onoga što je ta kultura izgradila u čovjeku, obitelji, družtvu, znanosti i umjetnosti. — Za njih je sve materija i sve treba da toj materiji služi. Njihov moral je ono što mi nazivamo nemoralom, jer su kod njih sve vriednosti postavljene na glavu.

Čitava pak današnja borba komunizma protiv vjere jest nastavak one borbe koju je neprijatelj kršćanstva započeo u prvim njegovim danima, koja se borba tokom poviesti javlja pod raznim imenima u sve zaoštrenijem obliku, dok nije svoj vrhunac postigla u azijatskom bezbožnom komunizmu. — Danas je Rusija zemlja bez Boga, bez vjere, crkava, ćudoredja, morala i molitve. Ruski seljak postao je proleter i u duhovnom pogledu. Staljin je bog, a Rusija »raj« na zemlji! Sredovječnog je »mraka« nestalo, a svietlo koje je obasjalo sovjetski raj, ima da obasja i sve narode!

Komunisti-partizani započevši na području Hrvatske svoju borbu »za oslobodjenje naroda«, dakako, da u svom razaralačkom biesu nisu propustili da unište crkve i vjerske svetinje gotovo svagdje gdje su provalili. — Strahovita mržnja komunista protiv svake vjere, vjernika, u prvom redu svećenika i protiv crkvenih ustanova izpoljila se na svakom koraku. Veliki broj katoličkog i muslimanskog svećenstva dao je svoje živote za svoju vjeru, za domovinu i Poglavnika.

Poznata je mučenička smrt krnjenškog župnika Krešimira Barišića, kojega su komunisti-partizani poslije nego su poubijali 130 njegovih župljana, grozno mučili, a zatim živa bacili u plamen njegove zapaljene crkve, koju su prije opljačkali i sve oltare porušili.

Župniku Anti Bakuli, iz kotara Stolac, prije nego su ga umorili, jedna sadistkinja partizanka odrezala je jezik uz blasfemične popratne rieči i nacerena lica: »Ja ću tebi sada dati pričešće!«

Na mnogo mjesta su partizani svoju mržnju prema vjeri prikrili iz promičbenih razloga, da pokažu seljacima, koji mnogo drže do vjere i vjerskog života, da njihova borba nije protuvjerska ni bezbožnička. Bilo je slučajeva da su partizani — po uputama svoga vodstva — naredjivali održavanje vjerskih obreda i silili ljude da prisustvuju sv. misi. — Tako su na pr. u Supetru na otoku Braču prisilili četvoricu župnika da u crkvenom ornatu prisustvuju sprovodu nekog partizana s očitom namjerom da pokažu vjernicima kako oni nisu ni protiv jednog vjerskog čina.

Ali nikad ne smijemo zaboraviti da je komunizam smrtni neprijatelj svake vjere, da se on iz stanovitih razloga i obzira i radi trenutačne potrebe znade od progona sustegnuti, ali da se borbe protiv vjere nikad ne će odreći.

Partizani se u jednom svom letku trude da dokažu kako njihova borba nije ni protucrkvena ni protuvjerska. Očekujemo još da će svoju borbu proglasiti borbom za obranu kršćanstva, vjere i kulture, pogotovo odkad je Staljin blagoizvolio dopustiti uzpostavu sv. Sinoda u Rusiji i imenovanje »sovjetskog patrijarha«. Ali ta kamuflaža ne će nikoga zavarati. Komunizam ostaje bezbožan i protuvjerski. On se iz stanovitih razloga, našavši se u stisci, može pretvarati da zavara mase. To mu ništa ne će pomoći. Niti se komunizam može odreći onoga protiv čega se bori od svoga začeća i što je bit njegove nauke.

Uništivši u Rusiji svaku vjeru i porušivši sve crkve, Majski, dok je bio u Londonu, nije se ustručavao da pod ruku s Churchillom ide u londonsku katedralu da se »moli« za pobjedu savezničkog oružja. Ne znamo kojemu se »bogu« i s kakvom »molitvom« molio!

Znamo i to da se je pred neko vrieme jedan englezki svećenik molio pred oltarom koji je bio pokriven crvenom zastavom sa srpom i čekićem. Za vrieme ove »mise« »vjernici« su pjevali »internacionalu«!

Ne znamo da li »drug« Tito i židov Moša Pijade s tobožnjim »sveštenicima« koji su s njima, prisustvuju negdje u planini ovakovim »molitvama« i takovim »misama«!

Komunizam, dakle, lako mienja vanjsko ruho. Ali kakav god se prikazivao on ostaje protiv Boga i protiv svake vjere. — I naši partizani što god govorili i što god iz promičbenih razloga pisali, oni ostaju takovi kao sljedbenici bezbožničke komunističke nauke. To dokazuju ubijstva svećenika, oskvrnjene crkve i porušeni oltari svagdje gdje su časovito provalili.

Za vrieme španjolskog gradjanskog rata objavio je jedne večeri crveni madridski krugoval, a to je doniela i jedna švicarska revija, da je »Bog sa bielima (naime s Francom). Mi ne znamo je li Bog zaista s njima, ali znamo to, da je sotona s nama!«

Doduše, ne očekujemo od partizanske »radiostanice« takovo priznanje. Njihove rieči i tako malo vriede. Njihova djela to dokazuju.

POGLAVNIKOVI TJELESNI ZDRUGOVI

Poglavnik nije samo obnovitelj države, On je ujedno i utemeljitelj nove, mlade i hrabre hrvatske vojske. On je oslobodítelj i Vodja hrvatskoga naroda, a uz to i organizator, duhovni začetnik i vrhovni zapovjednik hrvatskih oružanih snaga. Prvi suvremeni Hrvat osniva ustašku organizaciju na vojničkim temeljima. Njegova vojnička djelatnost došla je do vidnog izraza u emigraciji, kada su postrojeni prvi ustaški rojevi. Uvidjajući dalekosežnost tih skromnih početaka i tvrdo vjerujući u mogućnost stvaranja hrvatske vojske, okupio je oko sebe mlade i vatrene rodoljube, izgradjujući od njih vojnike.

Na čelu tih rodoljuba vraća se u domovinu.

Kvasac je ubačen u tiesto i sva je hrvatska mladež pohrlila u hrvatske vojarne. Cieli se narod osjetio prožet vojničkim duhom. Hrvatska vojska osvanula je iza noći. Možda nije prvorazredno tehnički opremljena, ali je zato prožeta jedinstvenim duhom, idealom i smislom. Bog ljude stvara, ali im i kapu kroji; tako i novoj hrvatskoj vojsci kroje se odore. Hrvatski vojnik jača mišice, svjetla oružje i stiže tamo, gdje mu se neprijatelj nikada ni nadao nije.

U novoj hrvatskoj vojsci ističu se Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi. To je zajednica izabranih medju izabranim revolucionarcima i vojnicima, elita boraca, od kojih su mnogi prošli svoju krvavu školu, a sada odgajaju mladju braću u duhu novoga vremena. Može se reći, da je ova vojnička postrojba dobila zadaću jednaku onoj, koju su imali pripadnici Poglavnikove Tjelesne Bojne, ustaše prvoborci, koji su sačinjavali početke nove hrvatske vojske. Ne ulazeći u bit ove vojničke ustanove, niti u namjere njenoga zapovjedništva, ističemo, da su sdrugovi osnovani po najelitnijem uzoru te da su već sada na visokoj ratničkoj i vojničkoj visini kao samostalno vojničko tielo. Poglavnikovom odredbom osnovana je i postrojena ova posebna ustaška tvorba pod imenom Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi. Novačenje, naobrazba i vojnička postrojba uredjuje se prema posebnim propisima i uputama od samoga Poglavnika, a svrha je ove tvorbe — pored zadaće, koja se shvaća samim nazivom, — vršenje posebne službe pri Poglavniku i osiguranje tečevine ustaške borbe.

Zapovjednik sdrugova, ustaški pukovnik Ante Moškov, izravno je podčinjen Poglavniku kao Vrhovnom Zapovjedniku svih oružanih snaga.

Poglavnikova tjelesna bojna razvila se u sdrugove, čije je sjedište u Zagrebu. Da su ovi sdrugovi postali dobro uredjena suvremena vojska, strah i trepet neprijatelju, a oslonac hrvatskom narodu i zalog vječne Hrvatske, treba zahvaliti zapovjedništvu, koje je uza sve težkoće vremena uspjelo u radu postrojenja i izbora častnika i dočastnika. Ono je uvidjelo, da su častnici i dočastnici temelj svake vojske, nosioci vojničkog duha, stege, znanja i rodoljublja. Samo ljudi, ustaški i vojnički podpuno izgradjeni putem škole i tečajeva, riečju i primjerom izgradjuju cviet hrvatske vojske — Poglavnikove Tjelesne Sdrugove.

Častnički zbor P. T. S. nastavlja putevima, kojima su išli prvoborci s Poglavnikom na čelu. Izabrani i spremni, neki su od njih poyratnici, neki su iztaknuti ustaški borci, poznati od prije uzpostave Nezavisne Države Hrvatske, a većina su bivši sveučilištarci ustaše. Svi oni posjeduju duhovnu stranu ustaškoga pokreta. Borbeni i odporni, naviknuti na odricanja, pregaranja i tvrdoću vojničkoga života predstavljaju danas vojničke ličnosti, te izgradjuju i odgajaju novu vojsku, uzdanicu i miljenicu hrvatskoga naroda. Vidjeti tu vojsku, svejedno da li u času, kada stupa zagrebačkim ulicama, ili kad odlazi u borbu, u vojarnama ili na opasnim položajima, uviek je lako uočiti, da to nije stroj, već duh, koji pobjedjuje. Duh je, koji čini, da ovi ljudi rade s veseljem, s puno mladenačkog žara i poleta. Duh je, koji čini, da odvažno i uzorno nastupaju, kada su vani, da uzorna čistoća i red vlada u vojarnama, a duh je, koji goni u borbu i čini ih da umiru s vjerom u Poglavnika i državu. Željni vojnoga znanja, ustaške stege i rada ne vidjaju se na zabavama, igrama i veselicama, ne gube vrieme za obširna razlaganja, nego rade i vježbaju od zore do noći. Posebno treba iztaknuti vojničku spremnost častnika, godišta željeznoga trolista. Mnogi od njih sudjelovali su u težkim borbama, zajedno sa svojom starijom braćom dokazali su svoju sviest i hrabrost. Kao po mladjenje došli su u Poglavnikove Tjelesne Sdrugove častnici i dočastnici, koji su svršili izobrazbu u Njemačkoj. Izvrstno uzgojeni, izvježbani i revni oni podučavaju mlade vojničare, koji su došli i još uviek dolaze u vojarne Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova iz svih sta-

Ustas

Ustaša vojničar jes

u vječnost Nezavisne Države Hrvat
u Poglavnika, jedinog vodju, oslob
u Poglavnikovu nepogrješivost;
u svetost, jakost i vječnost Ustašt
u snagu ustaškoga oružja, koje će
naroda;
u poviestno hrvatsko i ustaško jun
u trajnu sreću i blagostanje Ust
u svestranu i konačnu ustašku pob
u pobjedu, jer je hrvatska ustaška
Hrvatske.

Ustaša vojničar jes

da je moj put težak i trnovit, ali č
da sam pozvan čuvati i braniti Usta
da je velika čast i ponos za mene,
da sam najvjerniji čuvar državnih g
sam svim žarom i dobrovoljno s
da je put borbe častan i odredjen s
da je Poglavnik imao uviek pravo i
da se borim i za sreću naših poton
da nije bilo Poglavnika i ustaštva,
bode i sreće hrvatskoga naroda.

Ustaša vojničar jes

da ću uviek biti savjestan u izvrši
raku i u svako vrieme;
da ću biti primjerom i uzorom sva
šćen biti borcem za očuvanje na
da ću u svojoj dužnosti biti uviek
da ću uviek i svagdje biti za Pogla

ESNI ZDRUGOVI

na, uviek je lako uočiti, nije stroj, već duh, koji ljuje. Duh je, koji čini, ljudi rade s veseljem, s mladenačkog žara i polelh je, koji čini, da odvažzorno nastupaju, kada su da uzorna čistoća i red u vojarnama, a duh je, oni u borbu i čini ih da s vjerom u Poglavnika i . željni vojnoga znanja, e stege i rada ne vidjaju zabavama, igrama i vena, ne gube vrieme za a razlaganja, nego rade i ju od zore do noći. Posebno treba iztaknuti vojničku spremnost častnika, godišta željeznoga trolista. Mnogi od njih sudjelovali su u težkim borbama, zajedno sa svojom starijom braćom dokazali su svoju sviest i hrabrost. Kao pomladjenje došli su u Poglavnikove Tjelesne Sdrugove častnici i dočastnici, koji su svršili izobrazbu u Njemačkoj. Izvrstno uzgojeni, izvježbani i revni, oni podučavaju mlade vojničare, koji su došli i još uviek dolaze u vojarne Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova iz svih staleža, iz svih krajeva Hrvatske.

O svrsi Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova u miru i ratu suvišno je govoriti, jer sam naziv kaže, da im je zadaća čuvati u prvom redu Poglavnikovu osobu. Medjutim, oni su postali jako orudje u Poglavnikovim rukama, a ne ćemo odati tajnu, naglasimo li, da su često sudjelovali u djelatnoj borbi, da su čisto u bieg natjerali, razpršili i hametice potukli neprijatelja. Jednoga dana odlikovano je na stotine pripadnika sdrugova za hrabrost, odlikovane su ciele satnije i bojne. Sam zapovjednik P. T. S. odlikovan je za osobnu hrabrost prigodom čišćenja Korduna od odmetnika. Kolika je važnost postojanja Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova, pokazuje vrieme, a najbolje nam govore same činjenice.

Hiljade zdrave i čile mladeži spremno je na krajnje žrtve, da obrani slobodu i osigura budućnost svoje zemlje i naroda. Kao što je prvim Poglavnikovim borcima iz emigracije bio cilj, da svim sredstvima, preko potoka krvi i lomača žrtava oslobode zemlju izpod tudjinskog jarma, ovim nasljednicima i baštinicima prokušanog junačtva zadaća je, da svim sredstvima očuvaju stečeno, izgrade novo, popra-

Ustaša vjeruje

Ustaša vojničar jesam, jer vjerujem:

u vječnost Nezavisne Države Hrvatske;
u Poglavnika, jedinog vodju, osloboditelja Hrvatske;
u Poglavnikovu nepogrješivost;
u svetost, jakost i vječnost Ustaštva;
u snagu ustaškoga oružja, koje će svladati sve neprijatelje Hrvatske i hrvatskoga naroda;
u poviestno hrvatsko i ustaško junačtvo i njegovu nepobjedivost;
u trajnu sreću i blagostanje Ustaške Hrvatske;
u svestranu i konačnu ustašku pobjedu;
u pobjedu, jer je hrvatska ustaška mučenička krv prolivena za obstojnost vječne Hrvatske.

Ustaša vojničar jesam, jer znam:

da je moj put težak i trnovit, ali častan i dostojan mojih predja;
da sam pozvan čuvati i braniti Ustašku Hrvatsku i Poglavnika;
da je velika čast i ponos za mene, što sam ustaša;
da sam najvjerniji čuvar državnih granica i domaćih ognjišta i svjestan sam si, da sam svim žarom i dobrovoljno stupio u ustašku borbu do konačne pobjede;
da je put borbe častan i odredjen samo za ustašu;
da je Poglavnik imao uviek pravo i da je sve dobro što on čini i što će učiniti;
da se borim i za sreću naših potomaka, te sam stoga sretan, zadovoljan i ponosan;
da nije bilo Poglavnika i ustaštva, ne bi bilo niti Nezavisne Države Hrvatske ni slobode i sreće hrvatskoga naroda.

Ustaša vojničar jesam pa stoga obećajem:

da ću uviek biti savjestan u izvršivanju ustaške dužnosti i spreman na svakom koraku i u svako vrieme;
da ću biti primjerom i uzorom svakome ustaši i Hrvatu, jer sam izabran i počašćen biti borcem za očuvanje najsvetijih tekovina ustaškoga ustanka;
da ću u svojoj dužnosti biti uviek prvi medju prvima;
da ću uviek i svagdje biti za Poglavnika i Dom Spreman.

leža, iz svih krajeva Hrvatske.

O svrsi Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova u miru i ratu suvišno je govoriti, jer sam naziv kaže, da im je zadaća čuvati u prvom redu Poglavnikovu osobu. Medjutim, oni su postali jako orudje u Poglavnikovim rukama, a ne ćemo odati tajnu, naglasimo li, da su često sudjelovali u djelatnoj borbi, da su čisto u bieg natjerali, razpršili i hametice potukli neprijatelja. Jednoga dana odlikovano je na stotine pripadnika sdrugova za hrabrost, odlikovane su ciele satnije i bojne. Sam zapovjednik P. T. S. odlikovan je za osobnu hrabrost prigodom čišćenja Korduna od odmetnika. Kolika je važnost postojanja Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova, pokazuje vrieme, a najbolje nam govore same činjenice.

Hiljade zdrave i čile mladeži spremno je na krajnje žrtve, da obrani slobodu i osigura budućnost svoje zemlje i naroda. Kao što je prvim Poglavnikovim borcima iz emigracije bio cilj, da svim sredstvima, preko potoka krvi i lomača žrtava oslobode zemlju izpod tudjinskog jarma, ovim nasljednicima i baštinicima prokušanog junačtva zadaća je, da svim sredstvima očuvaju stečeno, izgrade novo, popravе porušeno, nadomjeste izgubljeno.

Poglavnikovi Tjelesni Sdrukovi jesu čvrsta borbena zajednica na život i smrt. U toj zajednici ima radnika, koji su ostavili svoje radnje i svoj alat. Ima seljaka, koji su ralo i motiku zamienili oklopljenim kolima, puškom i bombom, a ima sveučilištaraca, koji su ostavili škole i došli u vojarne. Svi su oni od zapovjednika do zadnjega vojničara braća, povezana krvlju, mislima i osjećajima. Svaki je od njih ponosan na vojničku pripadnost, na odoru, koju nosi, na oznake, koje ga razlikuju od svih rodova hrvatskih oružanih snaga. Opijeni mladošću, zadojeni junačtvom i zapaljeni ljubavlju za Poglavnika i rodnu grudu polaze u boj s pjesmom, u kosti neprijatelja siju strah, a ulievaju ponos u srdce svakom hrvatskom rodoljubu. Njihova desnica nikada nije zatajila, a njihova puška uviek je vješto pogadjala. Ova vojnička i ustaška zajednica vjerno izvršujući sve zadaće, koje su joj bile povjerene, sama je sebi izdala dostojnu izkaznicu ratničkog poleta i vojničke zrelosti. Pred svojim narodom i pred inozemnom javnošću djelima je dokazala, da u sebi utjelovljuje sve stare vojničke hrvatske vrline. Ne ću odati nikakvu vojničku tajnu spomenem li, da se sada, dok ovo slušate, neke od postrojba Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova nalaze u krvavom kreševu izpunjujući tako sveti zavjet svoga roda. Ne će se naći nijedan pripadnik ove zajednice, kojemu se može kazati: Kukavice, napustio si položaj, predao si se, ogriešio si se o prisegu. Naprotiv, ima ih liepa četa, koji su svojom krvlju i životima dokazali svoju vriednost i vriednost ideje, za koju se bore. Listajući maticu umrlih, počevši od prvih palih boraca, onih s Lipara, pa sve do zadnjih, nižu se imena, a pred oči vam dolaze likovi. Hasan Huski, Petar Oreb, Josip Majačić, Petar Jerković, i drugi, umrli su u emigraciji prije uzpostave Nezavisne Države Hrvatske. Zvonimir Pospišil, Mijo Kralj, Mijo vitez Babić, Polonijo i mnogi drugi prvoborci padoše i povedoše za sobom u vječnost novu vojsku junaka. Poručnik Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova Selak Ante pao je u Žumberku, vodnik brzog sklopa Pučar Emanuel poginuo je kod Vojnića, vojničari Prljević, Alibegović, Bagarić, Antičević, Andrić i Pervan, Puljić i Bužek, Parčina i Barišić, Šuškić i Račić, Teklić i Sabolić, Dejanović i Barać, — tako redom, listajući maticu poginulih nižu se ciele litanije boraca, mučenika, junaka, velike i mrtve, a uviek žive braće, koja iz svojih grobova govore i čiji je duh vječno prisutan u vojarnama Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova. Svaki pripadnik Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova svjestan je, da se danas ne bori gumenim kuglicama za kojeg stranačkog vodju, nego da se pravim olovnim i čeličnim kuglama bori za čast svoga roda, za uljudbu, za ognjišta i za život svoj i svojih. Ako smo slobodu i nezavisnost zemlje izvojevali krvlju, najplemenitijom, najcrvenijom i najtoplijom, ako je naš narod svoje mjesto pod suncem platio tisućama krvnih žrtava — Poglavnikovi Tjelesni Sdrugovi medju svom hrvatskom vojskom nisu bili zadnji u davanju tih žrtava.

Odlikovanja, koja rese grudi mnogih pripadnika Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova daju dokaza o spremi, hrabrosti i junačtvu onih, koji ih nose. Oni su nastavili predaju prvoboraca iz emigracije i sviestni su svog položaja te se ne zadovoljavaju tek običnim vojničkim životom, nije im dovoljno izvršiti redovite zapoviedi i obavljati dnevni posao, — u obrani domovine i u vršenju vojne ustaške dužnosti oni pokazuju osobite sposobnosti i osobito junačtvo. Tako se hrvatska vojna poviest obnavlja, obnavlja se hrvatsko junačtvo, a predstavnik i utjelovljenje toga junačtva jest vojnik Poglavnikovih Tjelesnih Sdrugova.

Nije samo bolest zarazna. I vrlina je zarazna. I duh je zarazan. A poželjno je, da vrlina i duh, koji prožimlje ovu našu vojnu postrojbu udje u sve vojarne. Potrebno je, da ovaj kvasac zarazi cielo tiesto.

N. BABIĆ

...vjeruje

...er vjerujem:

...vatske;

...e neprijatelje Hrvatske i hrvatskoga

...egovu nepobjedivost;
...vatske;

...a krv prolivena za obstojnost vječne

...er znam:

...tojan mojih predja;
...sku i Poglavnika;
...staša;
...maćih ognjišta i svjestan sam si, da
...tašku borbu do konačne pobjede;
...ašu;
... dobro što on čini i što će učiniti;
...m stoga sretan, zadovoljan i ponosan;
...initi Nezavisne Države Hrvatske ni slo-

...a stoga obećajem:

...ške dužnosti i spreman na svakom ko-

...ši i Hrvatu, jer sam izabran i poča-
...ekovina ustaškoga ustanka;
... prvima;
...a Spreman.

HRVATSTVO NAŠIH MUSLIMANA

O narodnostnjoj pripadnosti bosansko-hercegovačkih muslimana danas smo i s poviestnog i s antropološkog stanovišta na čistu. Samo tuđinska promičba i sitno koristoljublje pojedinaca mogu zakopati pred istinom glavu u piesak i tvrditi nešto protivno činjenicama. Zdrav instinkt naših muslimana i sve razvijenija narodna sviest osjeća i znade dobro, kojeg su stabla granje, koje su gore lišće. Liepo to iznosi Hrvoje Bošnjak u svojoj brošuri »Hrvati i Herceg-Bosna« i dr. Ćiro Truhelka u knjizi »Studije o podrijetlu«. Osvrnut ćemo se na posljedke njihova rada.

Odmah nakon pada Bosne pod tursku vlast, susrećemo u Bosni velik broj muslimana, što nije bio slučaj u drugim zemljama otomanskog carstva. Islamizaciji Bosne mnogo je pridonielo patarenstvo, ali je i jedan dio katolika prešao na islam, dakle izključivo hrvatski elemenat Bosne. Ima o tome starodrevnih svjedočanstava, koja govore, kako su Hrvati-Bošnjaci mienjali svoja kršćanska imena u islamska. Patareni sve do sredine XIX. stoljeća prelaze na islam, dok ih sasvim ne nestane. Česte su bile pojave, da od jedne porodice neki su članovi muslimani, neki kršćani, katolici, kao n. pr. kod bosanskog franjevačkog provincijala Martina Brguljanina i biskupa fra Jeronima Lučića. Zbog toga kod jednog starog pisca nalazimo, da su se »pomiešale mitre i turbani«. Od davnine su bosanski muslimani Hrvati, pa ih takovim smatraju mnogi poviestni izvori napisani turskim pismenima i jezikom, kao i hrvatskim. Jedan ugledan turski povjestničar imenom Aali, koji je 30 godina živio u Bosni i dobro upoznao bosanske muslimane, piše o njima sliedeće: »što se tiče plemena Hrvata, koji se pripisuju rieci Bosni, njihov se značaj odrazuje u veseloj naravi... Duša im je čista, a lice svietlo... Bez sumnje Bošnjaci, koji se pribrajaju hrvatskom narodu, odlikuju se kao prosti vojnici dobrotom i pobožnošću, kao age i zapovjednici obrazovanošću i vrlinom«. — Pred 350 god., godine 1589. jedan čauš (dočastnik) paše Sofi Mehmeda, imenom Hodavendija, pisao je bosanskom ćirilicom, za

koju veli, da ju je pisao »horvatskom rukom«. — Banjalučki muderiz (profesor) Muslihudin bin Ali-ja g. 1609. kaže za svoju domovinu Bosnu, da je ona »pokrajina Hrvata«. Oko g. 1660. turski putopisac Evlija Čelebija putovao je Bosnom, te bosanske muslimane naziva Hrvatima pričajući, kako je na Gatačkom polju i u Foči na Drini dobio za pratnju muslimanske vojnike »hrvatske junake«; njemu su Livno i Bihać hrvatski gradovi.

Mnogo je bilo Hrvata muslimana, u prvom redu Bošnjaka, koji su zbog svojih velikih sposobnosti došli do najviših službi u otomanskom carstvu, i u vojsci i u upravi, kao i na polju nauke i književnosti. Mnogi od njih uz svoje ime stavljaju

---

ODJEK ustaške borbe u inozemstvu

Ustaška promičba u inozemstvu energično odgovara na podvale srbske promičbe. U torinskom zatvoru Poglavnik u svibnju 1935. svega dvije nedjelje iza petosvibanjskih izbora piše oveću razpravu »Postanak i svrha ustaškog pokreta«, kojom je pred svjetskim javnim mišljenjem odgovorio na tvrdnju beogradskih vlastodržaca, da su ustaše medjunarodni teroristi. Poglavnik je na uvjerljivi način prikazao svrhu i ciljeve ustaške organizacije, i raskrinkao sva nastojanja, da se ustaše prikažu u lažnom svjetlu. Medju ostalim on je u tom članku rekao:

»Ustaška organizacija nije dakle »teroristička«, osim ako se najčistiju, najsvetiju revolucionarnu borbu za narodna prava i prava čovječja nazivlje terorom...

Tko može taj opće narodni revolucionarni pokret zvati terorističkom organizacijom? Kakav je to teror, za kojega se udružuje stotine hiljada ljudi u jednu organizaciju?...

Ustaša može biti svaki Hrvat, koji je sposoban za ustašku borbu i koji je podpuno odan temeljnom ustaškom programu, označenom u točki 1 i 2 ustaškog ustava, to jest koji hoće uzpostavu Nezavisne Države Hrvatske. U ustaškoj se organizaciji dakle ne unovačuju medjunarodni teroristi, nego revolucionarni borci za hrvatsku narodnu slobodu«.

Ovaj svoj značajan članak Poglavnik završava ovim riečima upućenim europskoj javnosti:

Hrvatska ustaška organizacija, sve njezino mnogobrojno članstvo primilo je na sebe dužnosti, zaklelo se je, da će se u probitku časti i života hrvatskog naroda, a i u probitku zapadne kulture i uljudbe boriti protiv tudjinske sile sve do pobjede i da će tu tudjinsku brutalnu silu silom odstraniti. To je naše pravo i to je naša dužnost, jer se ostala Europa na sve hrvatske molbe i tužbe nemilosrdno oglušila.«

Uopće, u vremenu iza 1943. nastaje za ustaški pokret i njegov odnos prema demokracijama više nego značajno razdoblje. Poglavnik se u to vrieme sve do Uskrsa 1936. ne nalazi na slobodi. No makar je on velikim zaprekama odieljen od svojih vjernih, ipak su oni s njime najbliže povezani, na njega misle i daju mu punu suradnju Hrvati u obim Amerikama. Baš tada u tom značajnom razdoblju, američki su Hrvati najdostojnije izvršili svoju ulogu prema ustaštvu, podigavši energično svoj glas kao prosvjed protiv sramotne uloge demokracija prema golorukom hrvatskom narodu. U godišnjaku »Hrvatski Domobran« za 1936., koji je izlazio u izdanju ustaške organizacije »Hrvatski Domobran«, a pod uredničtvom poznatog ustaškog prvoborca u Americi Ante Valente, iznosi misli, koje su jako značajne za to poviestno razdoblje. On me-

oznaku svoje narodnosti: Hrvat, kao Memipaša Hrvat, koji je potjecao iz Gradačca. Rustempaša Hrvat iz Sarajeva, pa Mahmudpaša i drugi.

Za mnoge se druge muslimanske velikaše dobro znade, da su hrvatskog podrietla, kao bezi i age Kulemovići, Kapetanovići, Filipovići, Gradaščevići, Starčevići, Evlijići, Mutevelići i drugi, s hrvatskim prezimenima i turskim, ali pohrvaćenim. To su sve potomci domaćih, bosanskih kršćana, kao i Hrvata iz drugih hrvatskih krajeva (n. pr. Mutevelići iz Šibenika). S druge strane se znade, da muslimani drugih narodnosti, u prvom redu turske, nijesu se naseljavali u većem broju ni u druge krajeve, a pogotovo ne u Bosnu, te tako unosili drugi etnički elemenat u osvojene krajeve. Unutarnja kolonizacija muslimana nije uobće ni postojala.

U širim slojevima muslimana naše Herceg-Bosne nalazimo također snažne dokaze njihova hrvatstva. O tome svjedoče narodne pjesme o »Hrvat-barjaktaru, hrvatskoj djevojci, sinu Hrvatinu« itd., zatim narodne priče, a i sama hrvatska trobojka, koju su poštovali i njome se služili mnogi naši muslimani, kao Alipaša Rizvan begović Stočević, obitelj Kulenovića i drugi.

Muslimani Herceg-Bosne govorili su od davnine isto kao Hrvati katolici ikavicom, tim specifično hrvatskim dijalektom, i služili se bosančicom za razliku od srbske ekavice i crkvenoslavenske ćirilice. Prema tome i govor, jezik svjedoči o njihovoj narodnosti.

Prezimena mnogih naših muslimana izvedena su iz rieči »Hrvat«, kao i sela i brda, gdje stanuju muslimani, i to najviše u iztočnoj Bosni, i na samoj Drini.

Rasno, po krvi, muslimani su Hrvati. Antropolozi su došli do zaključka, da su po svojim tjelesnim osebinama muslimani Herceg-Bosne najuže vezani s Hrvatima katolicima, te predstavljaju štoviše još čišći hrvatski tip od katolika, dok se jedni i drugi razlikuju od ostalog stanovničtva Herceg-Bosne. Rasnu čistoću muslimana sačuvao je njihov brak, jer su naši muslimani strogo pazili na to, da u svoj harem dovede samo kćerke sunarodnjaka — muslimana. Uza svu vjersku povezanost postojao je jak antagonizam, jake protivnosti izmedju domaćih muslimana i drugih, u prvom redu Osmanlija.

Po vjeri i običajima, kao i po nekim drugim uljudbenim vrednotama naši su muslimani vezani o islamski sviet, ali po podrietlu — krvi (a krv nije voda!), jeziku, sviesti i drugim snažnim čimbenicima oni su samo — Hrvati.

U vrieme, kada su Hrvati katolici i patareni prihvatili islam, u medjunarodnoj politici vjersko je opredjeljenje imalo odlučnu rieč, te su se i s državnog stanovišta jače osjećali privezani o zajednicu pripadnici jedne vjere, nego pripadnici jednog naroda. Naročito je to došlo do izražaja u otomanskom carstvu, u kome su Hrvati muslimani mogli bez potežkoća sačuvati svoju narodnost, iako su kao sljedbenici islama ratovali protiv Hrvata katolika. To je prema tadanjem shvaćanju bilo nešta posve razumljiva, a pogotovo zato, jer nije bilo u današnjem smislu razvijene narodne sviesti. Ona se u prošlom stoljeću snažno razvila medju evropskim narodima povezujući u cjelinu članove jednog naroda bez obzira na njihovu vjersku pripadnost. Danas, kada osobito kod katolika — kako je to sasvim izpravno — vjera nije više politički, već najjači moralni čimbenik, ne vežu se politički, a pogotovo ne državni probitci jednog diela naroda iste vjerske zajednice o pripadnike drugog naroda iste vjere. S tog stanovišta i naši muslimani, sasvim prirodno vežu svoj narodni program i politički rad o obće-narodne probitke i ciljeve cielog hrvatskog naroda bez obzira na političko stanovište i narodno, kao i državno opredjeljenje drugih islamskih naroda. Svaki narod mora ići svojim putem, koji mu najviše odgovara. To jasno pokazuju Hrvati katolici, koji su bez obzira na političko stanovište ostalih katoličkih naroda zauzeli odlučan stav u svom radu: samostalnost Hrvatske pod svaku cienu, sačuvanje vlastite države i uz najveće žrtve. To je ujedno i najbolji, zapravo jedini izpravni stav i Hrvata-muslimana, kojima je jedino pravo mjesto zajedno s Hrvatima katolicima složno raditi za dobrobit zajedničke majke — domovine Hrvatske.

A. Humski

---

dju ostalim piše, govoreći o tadašnjem položaju i o nastojanjima Srba i demokracija da zbrišu ustaški pokret:

»Svi napori su ostali bez uspjeha. U najtežim časovima Dr. Pavelić ostaje neslomiv, nepobjediv, njegovi sljedbenici pogadjaju i njegove misli, jer tako su daleko već po njem odgojeni, da nastavljaju radom još večim elanom i požrtvovnosti.

Tamničke zidine nisu bile u stanju odvojiti nam ga od nas, jer njegova nauka, njegov duh nedjeljivi su već od nas. Ma gdje se on nalazio, on je s nama, a mi s njim, a dok je u tamnici — to moraju zapamtiti svi naši neprijatelji — on je najbliže nama, jer time nam pokazuje, kako pravi domobranac i hrvatski vojnik mora biti uviek spreman na žrtve i stradanja. On je sada veći u očima sviju nas, jer on je prvi, koji trpi, on najviše trpi.«

Te i druge rieči, koje su američki Hrvati izjavili u svim zgodama, mnogo govore o tadašnjim prilikama u kojima je živio ustaški pokret, a koje su bile teške ponajviše zaslugom demokratskih političara. Hrvati se mogu danas s ponosom sjećati tih vremena, kada su njihova braća u inozemstvu dala najbolje i najljepše dokaze o svojoj sviesti, izdržavši borbu protiv jednog čitavog jakog političkog sustava i tabora. S tim u vezi mogli bismo mnogo i govoriti o slučaju u Aix-En-Provence.

Čitav sviet i dalje stoji u znaku borbe, koju Srbi i demokracije vrše protiv šačice hrvatskih rodoljuba. Upravo se rietko kada dešavalo, da je jedna šaka idealnih rodoljuba mogla toliko pokrenuti svjetsko javno mišljenje, kako je to bilo tom zgodom. Uza sve progone ustaše ne gube volju, a Poglavnik nekoliko dana iza kako je osudjen ponovno na smrt, 29. veljače 1936. šalje iz tamnice ustašama na Lipare poruku, u kojoj medju ostalim kaže:

(Nastavit će se)

(Nastavit će se)

**Narod bez vojske: bez kičme tielo,
Hrvatskoj desnica, srce i djelo.**

SUMRAK POKVARENOG DUHA

Izjavom poslanog Mesije, kojeg su židovi tolika stoljeća očekivali i u kojem su vidjeli ostvarenje svojih vjekovnih težnja: Da njegovo kraljevstvo nije od ovoga svieta, bila je kod židova povriedjena ona praistonska težnja, koja je tekla njihovom krvlju i dominaciji nad svim narodima, koju im je imao donieti taj obećani Mesija.

Tom izjavom nastao je lom izmedju njega i židova. Prozvavši ga varalicom, predadoše ga u ruke tudjinskim Rimljanima, izazvavši na sebe njegovu krv. Ali nisu ni znali da će ta krv, koja je doista pala na njih, biti tako sudbonosna za njihovu budućnost. Izgubili su i ono malo slobode, bili razpršeni po cielom svietu i tako zauviek izgubili nadu u obnovu svoje države.

No, strast se težko utišava. I njihova strast za dominacijom nad svietom nije oslabila. Možda su sada imali i više razloga da se nadaju u nju. Pružila im se je mogućnost, da se uvuku medju narode, da ih iznutra kao otrovni crvi raztaču i moralno i materijalno, da utuku u njima ljubav narodnu i domovinsku, da ih meterialno unište i izcrpe i da im se onda nametnu.

Oni su odbacili Mesiju, jer se odrekao svjetskog židovskog kraljevstva, oni bi se odrekli i Jehove, ali se ne će odreći te misli. Ona ih progoni. Oni će sve poduzeti da tu misao ostvare. Odreći će se svega što Zakon propisuje. Podržavat će jedino vjeru u dolazak Mesije i to samo radi toga, jer im ona služi toj misli. Hipokriziju, pretvaranje, lukavstvo, farizeizam, sve, sve će upotriebiti za taj cilj.

I oni taj zavjet vjerno izpunjavaju. Svim sredstvima, a oni ih ne biraju, uništavaju sve ono što smatraju zaprekom ostvarenja te ideje. Bila to vjera, bila to ljubav domovinska, bilo poštenje, bio moral, oni će sve bez grižnje savjesti uništavati, dakako, sve kod drugih naroda. Jao narodu, koji se stavi protiv njih! Svo more njihove mržnje svalit će na njega.

Bit će za taj i takav vladavinski sistem koji im pogoduje i u kojem će im biti moguć vidni utjecaj. Svaki drugi sistem, svaki drugi poredak, bit će kuga za čovječanstvo osim onog gdje oni upravljaju. Protiv toga treba podignuti svjetsku buku, treba mobilizirati čitav sviet, služeći se, dakako, pri tom u raznim stranama svieta i u razno doba raznim navodima.

Preuzet će vješto vlast kod raznih naroda, dakako, pod debelom krinkom, tako da će naivnima izgledati da ti narodi nisu pod njihovim utjecajem. Prema prilikama negdje će oni izravno preuzeti vlast, negdje će je predati drugima davajući pravac upravljanja iz svojih loža. Protiv vlasti i naroda koji ih odbaci, povest će strašnu borbu, uobražavajući naivcima da brane vjeru, kulturu, civilizaciju i da spasavaju čovječanstvo.

Na jednoj strani povest će proletersku borbu za jednakost i ravnopravnost, a na drugoj strani ostat će veleposjednici i najgori izrabljivači radnika i seljaka. Zadržat će svakako financijalnu prevlast, jer se zaltom mnogo može.

Narodu nad kojim zavladaju otet će čast, obitelj, vjeru i zemlju, proglasivši državu vlastnicom svega, a na drugoj strani uvest će najgori glavničarski poredak. Sad će pokušati zavladati svietom preko komunizma, a u isto vrieme na drugoj strani preko kapitalizma.

Imajući pred očima uviek i samo jedan jedini cilj: Vlast i vodstvo nad državama i narodima, stajat će na čelu najoprečnijih i socialnih i političkih stranaka, jer im je bezgranična hipokrizija i lukavstvo najveće i jedino pravilo života.

Upotrebit će varanje, izdajstvo, korupciju, hipokriziju da se domognu vlasti koja bi poslužila njihovoj vjekovnoj i nesavladivoj težnji, a pri tom će im dobro poslužiti njihova tradicionalna lukavost i iztočnjačka prepredenost. Zato će u jednoj državi uništiti svaku vjeru, porušiti sve crkve, poubijati sve vjerske službenike izrugivajući se najgore svakoj vjerskoj misli i manifestaciji, a u drugoj državi klečat će njihov predstavnik pred oltarom i govoriti o slobodi vjere i savjesti.

Proglasit će se jedinim zaštitnicima pacifizma, a kumovat će svim revolucijama i ratovima stvarajući plodno tlo svom otrovnom sjemenu. Služit će se silom, a govorit će o slobodi, propovjedat će mir, a pripremat će rat. Zavest će izrabljivanje najgore vrsti, a vikat će o socialnoj pravdi, i što je najvažnije sve će to zaplesti u zbrci najprotuslovnijih misli samo da svrate pozornost svieta na njihove rieči, a da ga odvrate od njihovih djela.

Da ostanu vjerni Talmudu, koji kaže: Da židova nema na svietu ne bi nikakvog blagoslova bilo na zemlji, niti bi sunce sjalo, ni kiša padala, zadržat će prvenstvo izabranog naroda, a ostali narodi imaju biti sretni, da se nalaze u njihovoj sjeni. Jer Talmud kaže, da je rad štetan i da malo donosi, oni će rad prepustiti drugom, jer on nije stvoren za njih, sve im moraju drugi pripraviti, oni imaju svugdje na gotovo doći, jer su, po Talmudu, nežidovi stvoreni da služe židove. Ni jedan ne će biti tvornički radnik, on može biti samo tvornički vlastnik, jer su za njih samo unosna i izabrana zvanja, a ona druga će velikodušno prepustiti »Gomima«.

Zato će veleobrt zadržati u svojim rukama, sva priradna i tvornička poduzeća podržavat će njihov kapital. Kao nadrasa, izabrani narod, bezprimjerno će izrabljivati radni stalež koji im ima služiti, i na grbači malog naroda gomilat će sebi ogromne kapitale. Na taj način prouzrokovat će silnu biedu, koja je plodno tlo za širenje komunizma, ali će oni opet sami preuzeti vodstvo borbenih proletariziranih masa, što sve ima služiti održanju njihovih pozicija.

Ostat će vječni izrabljivači, vječni varalice, dostojni potomci svojih predaka. (Talmud kaže: Ne govorite nikada istinu!)

Na jednoj će strani licumjerski braniti vjeru, moral, poštenje, a na drugoj strani promicat će najgori nemoral, uništavati obitelj, a vjeru proglasiti za »opijum« naroda.

Vješto će izmicati da ih nitko ne okrivi zbog odgovornosti za ista, sebe će uviek prikazivati pravednima, ostajući vjerni hipokriziji onog farizeja u hramu.

Budući da je sav njihov rad usmjeren prema njihovoj vjekovnoj težnji i glavnom cilju: Prema dominaciji nad čitavim svietom, židovstvo je uzrok vječnog nemira, ono je neugasiva žeravica koja zapaljuje ratove, ono je otrovni bakcil koji truje čovječanstvo.

Židovstvo je vrlo elastično u načelima, jedino je bezkompromisno u borbi protiv istine i pravde

Svesti ih u granice jedne njihove države, ne znači uništiti njihovu vječnu težnju za gospodstvom nad svietom. Oni se toga ne će odreći. Ni kao narod, ni kao pojedinci. Oni to nisu oprostili ni Sinu Božjem, jer se je toga odrekao.

Strašnom mržnjom mrze sve narode, (Talmud kaže: Mrzite nežidove!) ali sama mržnja nikad nije naškodila onog koga se mrzi. Ona je otrov, koji truje onoga, koji mrzi. To se najbolje vidi kod njih. Svalili su na sebe ne mržnju, nego bies i pravedni gnjev čitavog čovječanstva, koji pošteno misli o izgradnji svieta na zdravim načelima.

Krv Sina Božjega koju su zvali na sebe, a koja je i pala na njih, učinila je da ih je sviet razotkrio, prezreo i kao pogibeljni, škodljivi i nezdravi element odbacio.

Može se naći još pojedinaca koje će oni zavarati i koji će im služiti ,ali treba da su sviestni toga, da im je zauviek propala nada, da bi mogli zagospodovati svietom na bilo koji način.

Boreći se protiv same Istine, ostali su vječni i nepomirljivi protivnici svakoga dobra. Racionalizam, materializam, masonstvo, kapitalizam, komu-

U nekoliko redaka...

(Krugoval New York javio je nedavno, da će »Jugoslaveni« dobiti od Roosevelta 42 leteće tvrdjave, »avione osvete«. Sutradan je taj isti krugoval »slobodnih naroda«, iz kojeg dolaze samo »istinite viesti« opovrgnuo sam sebe stvorivši iz zvučne brojke 42, samo 4 komada.)

Što će zapravo na koncu ti »Jugoslaveni« dobiti, treba još vidjeti. Svakako je već i sama Jugoslavija »leteća«, pa su joj potrebne i takove tvrdave.

Što se to dešava u Englezkoj i Americi? pita se u čudu Janez Srečnik, redoviti slušač zabranjenih krugovalnih postaja.

Neki dan je London na njegovo udivljenje dojavio, da su »jugoslavenskom zrakoplovstvu« predane 42 leteće tvrdjave. Zrakoplovci su se takodjer odmah našli. Njemu istina nije bilo sasvim jasno, odkada su židovi tako darežljivi, i odakle saveznici mogu smoći toliko zrakoplova nakon svojih ulietavanja nad područje Evrope. Ipak je on zadovoljno trljao ruke i već je vidio kako ti zrakoplovi sipaju bombe i uništavaju cielu ulicu, tek njega ne. Pa znaju oni gdje su »naši«.

No jadni se Janez gadno razočarao, kad je drugog dana iz istog izvora čuo da su dobili ipak samo četiri zrakoplova. Tu se iz Janezove glave izhlapio upitnik: »Što je sad to? Da li će i ta četiri dobiti?«

On biednik nije niti znao, da se u isto vrieme medju četrdeset i dvojicom zrakoplovaca u Americi odigrala bitka. Bilo je i krvavih glava i razbitih nosova i mnogo srbsko narodnih izraza i uzvika, dok su na koncu ostala četvorica donekle čitavih zrakoplovaca, i ti su onda slavno uvršteni u popis »mladog zrakoplovstva Jugoslavije«. Ha! Ha!

Razočarani Janez nije znao što bi od biesa. Dakle, nema ništa od toga, da nastrada njegov susjed, onaj čije bi on svinje s takvim užitkom premjestio u svoj kotac.

I vrli rodoljub je pokušao u vinu utopiti svoj gnjev. No taj je čini se znao plivati, i Janeza su nakon svega toga posve pijanog izbacili iz krčme. Takvog ga je iz jarka pobrala redarstvena obhodnja i odvela sobom...

... I sada u samoći Janez razmišlja odakle su ljudi saznali, da i on sluša — radio London...

---

nizam i sve što nazivamo negativnim, sve je plod njihovog bolestnog mozga i neukroćene mržnje. Svi negativni pokreti jesu ili njihovo djelo ili plod njihovog utjecaja. Židovstvo je najveća negacija dobra, inkarnirano zlo. Poviest ih drugčije ne može suditi.

Ne može im oprostiti ni hrvatski narod zala koja su mu prouzročili, osobito u ove zadnje dvie i pol godine, od uzpostave njegove vlastite države. Plod njihove paklenske mržnje prema hrvatskom narodu jesu one razbojničke bande koje iz šuma pale i ubijaju, a koje su u prvom redu predvodjene po židovima. Oni su s njima. To dokazuje i jedan partizanski letak, napisan po svoj prilici od ogavnog židovskog lažca Moše Pijade, a koji letak doslovno glasi:

»Jevreji moralno i materialno pomagaju našu oslobodilačku borbu, a mi treba da im omogućimo život gdje god žive.

Jevreji su najbolji sinovi naroda, pa ako ih fašisti odbacuju, mi partizani, komunisti treba da im otvorimo ruke i srdca.

Fašisti mrze jevreje zbog toga, što je jevrej Karl Marx. Fašisti mrze jevreje zbog toga, što su bili jevreji svi rukovodioci oktobarske revolucije, osim Lenina, koji je bio sin jedne židovke.

Fašisti mrze jevreje zbog toga, što s ujevreji uviek podupirali i pomagali sve pobunjeničke pokrete.

Drugovi partizani — komunisti! Mi moramo ljubiti jevreje, jer su oni stvorili veliku boljševičku Rusiju i oborili carističko barbarstvo.

Mi moramo ljubiti jevreje, jer i oni kao i mi nastoje, da obore staro družtvo i da stvore ono novo, t. j. ono komunističko. Bog, crkve, molitve, otadžbina i privatna svojina, to su nadmašene stvari.

Živjeli veliki sinovi naroda! Živjeli jevreji! Živila slobodna ljubav! Dole crkve i popovi!«

Doista, jasniji i nisu mogli biti!

Danas je taj židovski duh na izdisaju. Utjelovljen u isto vrieme u komunizmu i glavničarstvu doživljuje svoje zadnje dane. Europa ga je zatrla i izbacila. Protegnuo je svoje krake po širokoj ruskoj ravnici, odakle bezpomoćno i bezuspješno kuša da zaduši sviet. Zaludu mu pruža pomoć Roosevelt i Churchill. Njihova je sudbina ista i tako blizka. Iza toga će čovječanstvo odahnuti, a na tim ruševinama izgraditi novi sviet istinske slobode, mira i napredka.

U Indiji već mjesecima hara glad. To zna svako diete. No posve je jasno, da za to Englezi ne mogu biti krivi. Stoga je englezki ministar za Indiju Amery izjavio, da su tome krivi sami Indijci, jer — previše jedu!

Nakon svega ovoga zaista bi onda bilo najbolje, da si Indijci jednostavno sašiju ili zaliepe usta. Židovski trust pamuka se odmah ponudio, da potrebni konac i tube s ljepilom dobavi uz 5% popusta. Kako dobro srdce!

*

Jednog Amerikanca iz neke skupine, koja je upala u klobku i bila u opasnosti da ju se odkrije, spopao je kašalj. Nakon što su svi pokušaji, da se Sam ušutka, propali, jedan od njegovih drugova turio mu je u usta gumu za žvakanje, tvrdke Beech-Nut, i, gle čuda, kašalj ga je prošao. Skupina je bila spašena.

Sutra su izišli plakati sliedećeg sadržaja:

»Ako ideš na bojište, ne zaboravi Beech-Nut, pa ti se ne će ništa dogoditi!« Koliko smo obaviešteni to je pobudilo medju vojnicima takav delirij oduševljenja, da su brodovi, koji su vozili bolničko tvorivo, izbacili teret usred Oceana i vratili se po gumu za žvakanje. Jednostavniji postupak!

*

Uspjela je invazija! Čudno, zar ne, ali istinito. Samo — ne u Evropu, nego u Australiju i New Zeeland. Tim pitanjem bavi se englezki mjesečnik National Review, koji napada englezku vladu, zašto dopušta američku invaziju u spomenute krajeve. Pisac članka spominje da u Australiji i Novoj Zelandiji sve više osjećaju simpatije za Amerikance, a to znači podkapanje britanskih probitaka. Sve to pripisuje spomenuti pisac uspjeloj američkoj promičbi.

No prema našim točnim izvještajima spomenuta se revija nalazi u zabludi. Za te »simpatije« zaslužni su najviše sami američki vojnici, koji su poslani u ove krajeve. Pokazalo se naime, da žene i djevojke onih Australaca, koje je Englezka poslala da se mrcvare po ostalim kontinentima u prevelikoj milosti kod Amerikanaca.

*

Prema viestima sa Sicilije dostojalo je ovo nekoliko tjedana angloameričke vlasti, da se pučanstvo podpuno upropasti. Glad i nestašica već uvelike haraju medju stanovništvom. Stanovi i gorivo su zauzeti po okupatorima, koji se na biedu domaćeg svieta niti ne obaziru.

Samo nas još zanima što misle sada Badogliovi pristaše o svom tako priželjkivanom angloameričkom vojniku, koji ih je došao spasiti od fašizma?

ŽIVOT, LJUDI i DOGODJAJI
u domovini

UZPOSTAVLJENA HRVATSKA VLAST U SPLITU

Split, 2. listopada. — Jučer je stigao u Split državni ministar dr. Edo Bulat.

U družtvu ministra dra Bulata nalazi se i admiral Djuro Jakčin, koji je takodjer službenim poslom stigao u Split.

S ministrom drom Bulatom stigla je i njegova pratnja, u kojoj se nalaze i hrvatski novinari, koji su s ministrom drom Bulatom krenuli iz Zagreba u oslobodjenu dalmatinsku Hrvatsku.

U počast prvog dolazka člana hrvatske državne vlade Split je osvanuo s hrvatskim zastavama. U cielom gradu vlada veliko oduševljenje i radost.

Ministar dr. Bulat preuzeo je odmah po dolazku gradjansku vlast i poduzeo prve najnuždnije korake za organiziranje hrvatske državne vlasti u Splitu i ostalom području.

Metković, 2. listopada. — Jučer je iz Metkovića odplovio u Split prvi odjel hrvatskih mornara. Kako pri dolazku u Metković tako i prilikom napuštanja Metkovića bili su hrvatski mornari najsrdačnije dočekani, odnosno izpraćeni od cjelokupnog stanovničtva ovoga kraja.

ZAHVALNOST SPLITA POGLAVNIKU

Split, 8. listopada. — Kako je već javljeno, stigao je ovih dana u Split državni ministar dr. Edo Bulat, koji je odmah pristupio uzpostavljanju redovite gradjanske uprave u Splitu i ostalom području. Tako je medju ostalim imenovao gradonačelnikom Splita dra Stjepana Vukušića.

Gradonačelnik Splita, preuzimajući dužnost, uputio je Poglavniku ovu brzojavku:

»Povjerenjem državnog ministra za oslobodjene krajeve dra Ede Bulata imenovan sam gradonačelnikom Splita. U času preuzimanja ove častne dužnosti Split s uzbudjenjem šalje preko mene svome Poglavniku, svome Otcu, svome Ujedinitelju izraze vjernosti i najdublje vječne zahvalnosti, što je ovaj biser Hrvatske Vašim umom i trudom postao sastavni dio svete napaćene Hrvatske, te pruža obećanje, da će mu u desnici biti jakost, a u misli domovina na izgradnji sve većeg sjaja, moći i ugleda vječne svete naše Hrvatske.

Dr. Stjepan Vukušić,
gradonačelnik«.

POZDRAVNA BRZOJAVKA SPLITA PREDSJEDNIKU HRVATSKE DRŽ. VLADE

Zagreb, 8. listopada. — Predsjednik vlade dr. Nikola Mandić primio je od splitskog gradonačelnika ovu pozdravnu brzojavku:

»Predsjedniku vlade Nezavisne Države Hrvatske

Preuzimajući poslove gradonačelnika našeg dragog Splita, bisera Hrvatskog Jadrana, sastavnog diela drage naše domovine zaslugom Poglavnika, upravljam Vama u ime pučanstva tople pozdrave s molbom, da moćnim Vašim uplivom i zauzimanjem poradite, da izliečimo tolike rane zadane ovom dragom gradu sa strane ratnih neprijatelja, da Split uznapreduje, procvate na korist sve većeg sjaja i moći naše drage Hrvatske.

Dr. Stjepan Vukušić,
gradonačelnik«.

Na ovu je brzojavku odgovorio predsjednik vlade dr. Nikola Mandić ovom brzojavkom:

»Dr. Stjepanu Vukušiću,
gradonačelniku,
Split

Zahvaljujući na srdačnim pozdravima, koje ste mi uputili u ime pučanstva našeg starodrevnog hrvatskog grada Splita, koji je zaslugom Poglavnika vraćen majci domovini želim Vama, g. gradonačelniče, najveći uspjeh u radu oko obnove i podizanja bisera Hrvatskog Jadrana, u čemu možete računati i na svestranu pomoć hrvatske državne vlade.

Dr. Nikola Mandić.«

Poglavnik je došao...

JUNAČKA SMRT USTAŠKOG DOPUKOVNIKA DRA. ILLIKA I DRUGOVA

U Osieku su na svečan način pokopani ustaški dopukovnik dr. Ante Illik, zapovjednik drugog ustaškog stajaćeg sdru-20—r ga, ustaški nadporučnik Dragan Horvatić i ustaški čarkar Mijo Lukačević, koji su poginuli s još nekoliko hrabrih hrvatskih boraca u okolici Osieka. Oni su poginuli u službi Poglavnika i Domovine, u borbi protiv odmetnika i žrtvovali svoje živote za dobrobit hrvatskog naroda.

Prožeti ustaškim duhom i pravom hrvatskom sviešću, da se Nezavisna Država Hrvatska može očuvati samo žrtvama i borbama, jer je samo žrtvama i vjekovnom borbom uzkrsnula, pali su ovi hrvatski vitezovi, da primjerom junačtva i požrtvovnosti pruže novi dokaz, kako treba ljubiti svoju domovinu i za nju radije častno umrieti nego pasti u ruke neprijatelja.

*

Ustaški dopukovnik dr. Antun Illik, zapovjednik drugog ustaškog stajaćeg sdruga, rodio se 20. listopada 1912. u Osieku i položio 1931. izpit zrelosti. Nakon toga upisao se na medicinski fakultet u Zagrebu, gdje je promoviran na čast doktora. Kao djak sudjelovao je skoro u svim hrvatskim družtvima, Bio je prednjak Hrvatskog sokola, zatim djelatni igrač »Haška« i »Viktorije«, član svih sveučilištnih hrvatskih kulturnih i političkih organizacija. Posebice se bavio odgojem hrvatske radničke mladeži, te bio dugo godina referent za zdravstvo i šport u radničkoj komori u Zagrebu. Ujedno je bio osnivač Kulturno-prosvjetne zajednice HRS-a, gdje je dugo godina djelatno suradjivao u nacionalnom odgoju hrvatske radničke omladine. Bio je osnivač Hrvatske radničke športske zajednice, u koju je okupio sve radničke športaše.

Dana 10. IV. 1941. preuzeo je po nalogu Glavnog ustaškog stana nadzor i upravu Zagrebačkog Zbora, gdje je odmah okupio veći broj ustaša, te počeo osnutkom današnje ustaške vojnice u domovini. Dana 23. travnja 1941. imenovan je ustaškim satnikom, te je kratko vrieme iza toga poslan sa svojom bojnom u Sriem, gdje je preuzeo zapovjedničtvo cielog Sriema. Poslije toga djelovao je u Bosni, u Žumberku, Požegi, Vinkovcima i konačno u Našicama, gdje je poginuo 23. rujna 1943. u borbi s odmetnicima kod sela Prandanovci. S njim zajedno poginula su još dva častnika i dvanaest vojničara.

Pokojni dr. Ilik ostavlja iza sebe roditelje, dvie sestre učiteljice i tri brata, koji su pričuvni ustaški častnici.

Ustaša dr. Ante Illik — s nama je!

OSNOVAN JE JADRANSKI SDRUG

Zagreb, 6. listopada. — Zapovjedničtvo Jadranskoga Sdruga upućuje ovaj poziv svima Hrvatima:

»U povjestnim danima pripojenja svih hrvatskih zemalja u Nezavisnu Državu Hrvatsku bio je čitav hrvatski narod svjedok nezapamćenog oduševljenja Hrvata iz svih krajeva i iz svih slojeva naroda. Nije bilo ni jednog hrvatskog srdca, koje nije burnije zakucalo slušajući i čitajući proglas Poglavnika, kojim je za vječna vremena pripojio odtrgnute hrvatske krajeve materi zemlji. Nije bilo ni jednog čovjeka u Hrvatskoj, koji nije uvidio povjestno značenje pripojenja obale, jer smo po tome opet postali ono, što smo bili u vrieme slavnih hrvatskih vladara: postali smo opet pomorska zemlja, postali smo pomorski narod u podpunosti. Naša sudbina je naše more i po njemu bit ćemo ono, što nam je Bog odredio, kada je naše predje doveo na obale Jadrana! Samo po moru i preko mora možemo izvršiti povjestnu zadaću, koju nam nameće položaj na iztočnoj obali Jadrana, na zapadnom dielu Balkana. Samo u posjeđu hrvatskog mora i hrvatskih obala možemo biti granica Zapada, granica Evrope i ujedno most za Iztok. To je sada ostvareno, hrvatska zastava se vije na svim točkama hrvatske obale, a hrvatske oružane snage zaposjedaju veća i manja mjesta, da u njih donesu slobodu i ostvare pravdu.

U tim povjestnim danima uzkrsnula je misao, da se osnuje Jadranska Legija u prvom redu zamišljena kao postrojba, koja bi imala sudjelovati kod zaposjedanja hrvatske obale i razoružavanja Badogliove izdajničke soldateske, ali je sve to obavljeno i bez sudjelovanja Jadranske Legije. Prva zadaća zamišljene postrojbe nije mogla biti izpunjena, jer su brze postrojbe hrvatske i njemačke vojske brzo izvršile povjereni im zadatak. Moralo se stoga preći preko toga prvotnog zadatka Jadranske Legije, kojoj je medjutim dan mnogo dublji smisao i zadatak, pa je osnovan Jadranski Sdrug, kao redovita postrojba Hrvatskih oružanih snaga. Samo razoružanje je čin, koji je u kratko vrieme gotov, ali je zadaća Jadranskog Sdruga mnogo dublja i trajnija:

Jadranski Sdrug treba postati srž hrvatske vojske, kojoj će biti zadaća braniti hrvatsko more!

Jadranski Sdrug treba postati predstavnik hrvatske oružane snage, koje će se izticati svojom hrabrošću, ali i ujedno blagošću, koja će znati staviti na ljutu ranu i ljuti liek, ali ujedno i melem!

Jadranski Sdrug treba izpaćenim narodnim redovima donieti utjehu, pomoć i zaštitu!

Jadranski Sdrug treba postati sabiralište za sve Hrvate, koji uvidjaju važnost mora za naš državni i narodni život!

Hrvati!

Svima je Vama mjesto u redovima Jadranskog Sdruga! Nije on zamišljen samo kao postrojba Hrvata iz Dalmacije, Primorja i Istre, već je zamišljen kao matična postrojba za sve Hrvate, koji znaju i osjećaju važnost mora za narodni i državni život, koji znaju, kakove prirodne ljepote pruža primorsko nebo, vedro ili oblačno!

Jadranski Sdrug zamišljen je kao matična postrojba za sve one Hrvate, koje nije patnja našega naroda u tim krajevima ostavila tvrda srdca, koji su žalili nad težkom sudbinom, koja je tom narodu bila nametnuta, ali koji su stisnuli šake i zube te čekali čas, kada će doći dan obračuna s neprijateljem hrvatskog naroda! Taj čas je kucnuo!

Hrvati!

Svima vama, koji ste takovi mjesto je u redovima Jadranskog Sdruga! Tamo vas već čekaju drugovi, da s njima zajedno podjete na žale plavog Jadrana, da s njima zajedno liečite rane izpaćenog naroda, da branite koljevku hrvatske državnosti od svakog neprijatelja!

Hrvati primorske Hrvatske, zovu vas vaši otčevi, majke, zove vas krv vaših predja, ne oglušite se tom pozivu!

Hrvati slavne banske Hrvatske, zove vas osjećaj dužnosti, zove vas i sili na to glas krvi vaših predja, koji su vjekovima vodili borbu za cjelokupnost svih hrvatskih zemalja!

Hrvati ponosne Hrceg-Bosne, zove zas vaš ponos, zove vas osjećaj dužnosti, koju niste nikada iznevjerili.

Hrvati sirotice Istre, zove vas vaša izpaćena zemlja, zovu vas vaši otčevi, zovu vas kosti vaših djedova, zove vas krv nevinih žrtava!

Neka se nitko od vas ne ogluši tome pozivu!

Zapovjedničtvo Jadranskog Sdruga

*

Sve upute daje Zapovjedničtvo Jadranskog Sdruga, Zvonimirova ulica 1/III. Sabiralište se nalazi u pučkoj školi, Zagorskoj ulici 14.

Na postavima u zasjedi

NOVA HRVATSKA VLADA

Nakon održane sjednice vlade, na kojoj su ministri stavili svoje dužnosti na razpolaganje, otišao je predsjednik vlade dr. Nikola Mandić u audienciju Poglavniku, te mu predložio listu novih ministara.

SASTAV NOVE DRŽAVNE VLADE

Zagreb, 12. listopada

Poglavnik je podpisao Odredbu o imenovanju novih članova vlade, koja glasi:

Na temelju §-a 3. Zakonske Odredbe o državnoj vladi Nezavisne Države Hrvatske od 9. listopada 1942. br. CCLXXVIII-2402-Z-1942. kao i na temelju §-a 29. iste Zakonske Odredbe, a na priedlog predsjednika vlade dra Nikole MANDIĆA

i m e n u j e m

podpredsjednikom vlade dra Džaferbega KULENOVIĆA, dosadanjeg podpredsjednika vlade;

prabilježnikom dra Andriju ARTUKOVIĆA, dosadanjeg ministra unutarnjih poslova;

ministrom vanjskih poslova dra Milu BUDAKA, dosadanjeg ministra vanjskih poslova;

ministrom unutarnjih poslova dra Mladena LORKOVIĆA, dosadanjeg državnog ministra;

ministrom pravosudja i bogoštovlja dra Pavla CANKI-a, dosadanjeg državnog tajnika;

ministrom narodne prosvjete dra Julija MAKANCA, sveučilištnog profesora;

ministrom oružanih snaga generala Fridriha NAVRATILA, dosadanjeg ministra oružanih snaga;

ministrom prometa Antu VOKIĆA, dosadanjeg ravnatelja državnih željeznica;

ministrom državne riznice dra Dragutina TOTHA, dosadanjeg predsjednika Hrvatske državne banke;

ministrom obrta, veleobrta i trgovine dra Josipa CABASA, dosadanjeg glavnog ravnatelja u ministarstvu narodnog gospodarstva;

ministrom seljačkog gospodarstvo i prehrane dra Stjepana HEFERA, dosadanjeg velikog župana velike župe Baranja;

ministrom šuma i ruda dra ing. Josipa BALENA, dosadanjeg ministra narodnog gospodarstva;

ministrom zdravstva i udružbe Janka TORTIĆA, dosadanjeg državnog ministra;

ministrom skrbi za postradale krajeve dra Mehmeda ALAJBEGOVIĆA, dosadanjeg ministra skrbi za postradale krajeve;

ministrom za oslobodjene krajeve dra Edu BULATA, dosadanjeg državnog ministra;

ministrom-Postrojnikom dra Lovru SUŠIĆA, dosadanjeg ministra-Postrojnika;

državnim ministrima: dra Milovana ŽANIĆA, dosadanjeg državnog ministra; dra Savu BESAROVIĆA, bilježnika Hrvatskog državnog sabora; dra Vjekoslava VRANČIĆA, dosadanjeg pomoćnika predsjednika vlade i državnog tajnika; Živana KUVEŽDIĆA, seljaka.

Dano u Zagrebu, dne 11. listopada 1943.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
ANTE PAVELIĆ, v. r.

Tjedan hrvatskih oružanih snaga

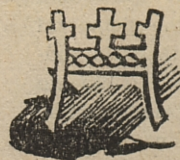
Odgojni odjel Ministarstva oružanih snaga priredio je u Zagrebu »Tjedan hrvatskih oružanih snaga«, nastojeći u tom tjednu prikazati s jedne strane vezu vojnika, koji su u borbi i onih, koji su u pozadini, vezu gradjana i boraca, a s druge strane, barem na neki način dokazati svoju odanost i priznanje onima, koji su u borbi za domovinu i njezinu obstojnost žrtvovali svoje zdravlje.

Vojnici davaju u svojim slobodnim časovima sve za svoje drugove, oni su i ovog tjedna prikupili izmedju sebe sve najbolje, da bi dokazali povezanost i zbijenost hrvatskih redova kako u borbi tako isto u dnevnom radu za iste ciljeve i iste probitke. »Tjedan hrvatskih oružanih snaga« jest manifest pobjede i slavlja hrvatskog oružja, jest dokaz visoke kulture i sviesti hrvatskog vojnika, koji odloživši pušku i došavši na odmor, ili pak onesposobljen za daljnju borbu, nije zaboravio na svojeg druga na bojištu, već mu nastoji borbu i mukotrpan život poboljšati i olakšati.

Ali priredbe »Tjedna hrvatskih oružanih snaga« ne davaju se samo za vojnike niti samo za ratne ozljedjenike i bolestnike. Radničtvo hrvatske metropole takodjer je osjetilo djelovanje i pozitivnost »Tjedna hrvatskih oružanih snaga«, jer su hrvatski borci i hrvatski vojnici osjetili i osjećaju nerazrješivu vezu i snagu hrvatskog jedinstva u Borbi i Radu.

»Tjedan hrvatskih oružanih snaga« ne će se završiti svršetkom sedmice, već će se djelovanje suradnika tjednih priredaba produžiti u buduće, i naši pokrajinski gradovi kao i borci na postavima i u prvim redovima imat će mogućnost i prilike uživati u umjetničkom stvaranju i djelovanju svojih drugova.

Ovaj »Tjedan hrvatskih oružanih snaga« dokaz je plodnog rada Odgojnog odjela, koji je ozbiljno shvatio današnjost — dati sve što je u mogućnosti najboljim sinovima hrvatske države, onima koji svojim životima i snagom svoje hrabrosti i vjere brane najveću vriednost cieloga naroda — hrvatsku državu.

»U s t a š a« vjestnik hrvatskog ustaškog oslobodilačkog pokreta. — Izdaje Glavni Ustaški Stan. Vlastnik Ustaški Nakladni Zavod. — Ravnatelj i glavni urednik poglavni pobočnik Mijo B z i k. — Uredništvo i uprava: Berislavićeva ulica 10. — Brzoglasi: Uredništvo: 79-00, Uprava: 64-06. — Čekovni račun br. 49.456. — Izlazi tjedno. — Pojedini broj stoji 4 Kune. — Predplate: mjesečno 16 Kuna, četvrtgodišnje 48 Kuna, polugodišnje 96 Kuna, godišnje 192 Kune. — Tisak Tiskare Ustaškog pokreta, Berislavićeva ulica 10. — Za tiskaru odgovara Viktor S m o k v i n a, Zagreb, Medovićeva ulica 2.

